

FINANSINSPEKTIONEN

Årsredovisning 2017

16 februari 2018
Dnr 17-18300

INNEHÅLL

GD HAR ORDET	4
ÅRET I KORTHET	7
OM FINANSINSPEKTIONEN	9
Finansinspektionens uppdrag	9
Så finansieras Fi	10
Organisation och Ledning	11
Styrelsens sammansättning och ersättningar under 2017	12
LÄSANVISNINGAR	13
Resultatredovisningens disposition	13
Mätmetoder	13
Kostnader, intäkter och tid	13
Tabeller och diagram	13
Finansiell redovisning	14
ÖVERGRIPANDE FINANSINSPEKTIONEN	15
Samlad bedömning FI	15
Uppföljning av FI:s verksamhetsplan	15
Ärendestatistik	16
Ekonomiskt resultat	16
TILLSYN	21
Verksamhetsöversikt	21
Prestationer	24
Bankområdet	27
Försäkringsområdet	29
Marknadsområdet	31
Konsumentskyddsområdet	34
Gränsöverskridande tillsyn	36
Systemstabilitet och makrotillsyn	37
Rapportering	38
Sanktioner	38
Resultatbedömning	40
REGELGIVNING	41
Verksamhetsöversikt	41
Prestationer	42
Föreskriftsarbete	42
Internationell reglering	43
Europeiskt samarbete	44
Regionalt samarbete	45
Globalt samarbete	45
Resultatbedömning	46
TILLSTÅNDSPRÖVNING	47
Verksamhetsöversikt	47
Prestationer	48
Särskilda insatser 2017	51

Resultatbedömning	52
ÖVRIG VERKSAMHET	53
Finansiell folkbildning	53
Samordningsorganet mot penningtvätt	56
Finansmarknadsstatistik	57
Samhällskydd och beredskap	57
Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	58
Krigsförsäkringsnämnden	58
ÖVRIG ÅTERRAPPORTERING	59
Lokalförsörjning	59
Avgiftsredovisning	59
Rapporterade uppdrag	62
KOMPETENSFÖRSÖRJNING	63
Attraktiv arbetsgivare	63
Resultatbedömning	65
FINANSIELL REDOVISNING	66
Resultaträkning	66
Balansräkning	67
Balansräkning fortsättning	68
Anslagsredovisning	69
Tilläggsupplysningar och noter	70
Sammanställning över väsentliga uppgifter	82
INTYGANDE OM INTERN STYRNING OCH KONTROLL	83
Vårt ställningstagande	84

Gd har ordet

När jag började på Finansinspektionen (FI) hösten 2015 såg jag *kommunikation* som en central del i verksamheten. Kommunikationen med olika aktörer på finansmarknaden har också till stor del präglat FI:s arbete under 2017.

Ett tydligt uttryck för detta är den stora uppmärksamheten FI fått i medier och i debatten. Dels för att vi aktivt valt att förklara och motivera beslut och förslag. Dels för att vi fått bemöta kritik för det vi gjort och – i förekommande fall – inte gjort. Uppmärksamheten visar att FI är en viktig aktör. FI har också stora befogenheter. Att vi granskas och ifrågasätts är därför naturligt och i förlängningen en förutsättning för att vi ska kunna fullgöra vårt uppdrag.

Men FI kommunicerar också i mindre synliga former, inte minst med de företag vi har tillsyn över. En del är strikt formell: vi beslutar och publicerar regler om hur företagen ska eller bör agera. Då och då behöver vi också tydligt ange hur företag *inte* får agera genom att rikta en sanktion mot någon som brutit mot reglerna. Detta ger vägledning även till andra företag. Men det finns många sätt att kommunicera i spannet mellan regelgivning och sanktioner.

Vi har bland annat breddat och intensifierat våra direkta kontakter med företagen under tillsyn och deras branschorganisationer. Det ger oss möjlighet att berätta hur vi ser på regler och risker, samtidigt som vi får ta del av företagens synpunkter. Under 2017 hade vi över 100 möten av den typen, på olika nivåer i företagen, från styrelser och neråt.

Företagen vill ofta ha hjälp att tolka regler. Och FI vill göra det lättare för dem att göra rätt. Under 2017 arbetade vi därför med nya sätt att sprida information. Vi höll 16 så kallade FI-forum för branschen, som lockade cirka 2 000 deltagare på plats och i efterhand har setts av drygt 10 000 personer på webben. Vi har även löpande på vår webbplats publicerat Frågor och svar om nya regelverk. För att sprida kunskap om våra ställningstaganden i tillsynen, har vi dessutom publicerat slutskrivelser med resultatet av olika tillsynsundersökningar. Under hösten började vi också publicera poddsändningar om aktuella finansiella ämnen, både riktade till företag under tillsyn och till en bredare allmänhet. Det sistnämnda är ett led i uppdraget finansiell folkbildning.

FI kommer att fortsätta stärka arbetet kring hur vi kommunicerar. Under 2017 hade vi ett särskilt fokus på så kallade fintech-företag. Vi fick i uppdrag av regeringen att utreda hur vi kan möta de behov som företag som tar fram nya finansiella tjänster kan ha, till exempel att förstå hur regler ska tolkas i relation till ny teknik och nya

distributionsformer. Vi lämnade en rapport till regeringen i december. Där framgår bland annat att vi under 2018 kommer att etablera ett innovationscenter för att bättre möta dessa behov.

I december passerades en milstolpe i utvecklingen av FI:s makrotillsyn. Riksdagen antog då förslaget att ge FI ytterligare verktyg för att motverka finansiella obalanser. När FI fick ansvaret för makrotillsynen 2014 åtföljdes det inte av motsvarande befogenheter. Nu är det problemet omhändertaget. Från februari 2018 kan vi använda ett brett spektrum av åtgärder. Det ger oss bättre förutsättningar att agera när det behövs. Liksom för tidigare åtgärder, som amorteringskravet som FI införde 2016, ska regeringen godkänna tillämpningen av de nya verktygen.

I juni föreslog FI ett skärpt amorteringskrav. Det innebär att nya låntagare med bolåneskulder över 4,5 gånger bruttointkomsten måste amortera 1 procent av skulden per år, utöver det tidigare amorteringskravet. Huvudsyftet är att dämpa skuldtiltväxten och riskerna kopplade till att högt skuldsatta hushåll kraftigt ska dra ner sin konsumtion vid en ekonomisk störning. Regeringen godkände förslaget i december 2017 och det skärpta amorteringskravet gäller från och med den 1 mars 2018.

Den mångåriga uppgången i bostadspriserna bröts under senhösten, vilket bidrog till att det skärpta amorteringskravet fick stor uppmärksamhet. Redan i dag gör dock bankerna strikta kreditprovningar som innebär att ett amorteringskrav på 1 procent kopplat till höga skuldkvoter inte blir dramatiskt. Främst är det en kodifiering av vad som bör gälla på en väl fungerande lånemarknad, men skulle lånetillväxten fortsätta så kommer det skärpta amorteringskravet påverka fler. Förklaringen till att bostadspriserna gått ner måste främst sökas på annat håll. Och att priserna sjunker efter en kraftig uppgång är inte oväntat. En lugnare prisutveckling är bra för både samhällsekonomin och för dem som vill ta sig in på bostadsmarknaden.

Ytterligare en milstolpe var att Baselkommittén i december enades om en ny internationell standard för bankers kapitaltäckning. Vägen till en överenskommelse har varit lång; nästan tio år har gått sedan finans-krisen som föranledde översynen och riktigt framme är vi inte förrän EU har lagt fast hur överenskommelsen ska tillämpas, vilket lär ta ytterligare några år. På FI har vi börjat analysera hur de nya reglerna kommer att påverka hur vi ska hantera kapitalkraven i Sverige.

Under året trädde nya regler om marknadsmissbruk i kraft. De ger FI en utökad roll när det gäller att utreda regelöverträdelser, däribland att utfärda sanktioner för enklare överträdelser. En viktig uppgift under året var att etablera en praxis för hur reglerna ska tillämpas och att hitta former för att samverka med Ekobrottsmyndigheten.

Brister i regelefterlevnad hos företag som är verksamma inom premiepensionssystemet uppdagades under året. En del av problemen har uppstått i fondbolag som står under tillsyn i andra länder. FI har därför samverkat med Pensionsmyndigheten för att reda ut vad som har hänt. I december presenterades en politisk överenskommelse om ändringar i premiepensionssystemet, bland annat för att minska antalet fonder och öka sparnas trygghet. Det aviseras också om en mer genomgripande översyn av systemet, vilket FI välkomnar. Premiepensionssystemet är obligatoriskt. Konsumentskyddet måste

därför ta särskild hänsyn till dem som inte är vana att fatta finansiella beslut. Traditionell tillsyn och kvalitativa krav riskerar då att inte fullt ut räcka till. Jag kan inte låta bli att notera att Richard Thaler, som fick årets ekonomipris för analyser av hur människor fattar beslut, förordar en radikal minskning av valmöjligheterna i premiepensionssystemet. Det gör även FI.

Regeringen har i flera steg gett FI i uppdrag att uppmärksamma hållbarhetsfrågor ur ett finansmarknadsperspektiv. Här arbetar vi bland annat internationellt med att skapa enhetliga definitioner och mätmetoder. Vi förde även en dialog med olika delar av finansbranschen när det gäller scenarioanalyser som verktyg för att identifiera risker. Förbättrad hållbarhetsinformation för fondsparande var ett annat prioriterat område. Vi kommer att prioritera hållbarhetsarbetet ytterligare under 2018.

Att FI har kunniga och engagerade medarbetare gör oss till en expertmyndighet. Ett exempel är att regeringen under året gav FI i uppdrag att ta fram förslag på nya regler för kapitaltäckning i företag som erbjuder tjänstepension.

Att vi nu inför 2018 fått ökade anslag ger oss möjligheter att ytterligare förstärka storbankstillsynen, analysarbetet och kommunikationen. För detta behöver vi rekrytera fler medarbetare och många söker de jobb vi erbjuder. Men FI måste göra mer för att behålla de medarbetare vi har. Utgångsläget är gott på så sätt att medarbetarna är engagerade och stolta över att jobba på FI. Personalomsättningen gick också ner något under 2017, men mer finns att göra.

I den andan – och för att bli mer effektiva – fortsatte vi under 2017 bland annat att se över och förändra *hur* vi arbetar. Ett viktigt steg var att införa tillsynskommittéer för att förbättra styrning och prioriteringar. Vi har också påbörjat ett arbete med att se över våra processer kring tillstånd. Att effektivisera arbetsprocesserna är det primära syftet, men också att bättre ta till vara medarbetarnas kunskaper och engagemang. Vi måste möta konkurrensen om medarbetarna genom att erbjuda ännu mer spännande och utmanande arbetsuppgifter. I utmaningen som FI erbjuder medarbetarna ligger möjligheten att göra skillnad i en samhällsviktig verksamhet.

Och FI gör skillnad. FI ska vara en *respekterad* myndighet, inte nödvändigtvis omtyckt. Jag ser också allt oftare tecken på att vi är respekterade. Trots att analyser och beslut ibland ifrågasätts är det många som ser att FI utvecklas åt rätt håll. Folk märker – och uppskattar – att vi mer aktivt vill nå ut. Och att vi fördjupar analyserna som ligger till grund för besluten. Det är på så sätt vi når målen: ett stabilt finansiellt system, väl fungerande marknader, gott konsumentskydd och att motverka finansiella obalanser. Det är på så sätt vi alltid är trogna vårt uppdrag.

Stockholm den 16 februari 2018

Erik Thedéen
Generaldirektör

Året i korthet

JANUARI

FI skickar information till alla företag under tillsyn om krav på att rapportera misstankar om penningtvätt och finansiering av terrorism.
FI-forum om insynsrapportering och insiderinformation.

FEBRUARI

FI-forum om bekämpning av marknadsmissbruk.
FI-forum om rapportering för försäkringsföretag.

MARS

FI-forum om finansiering av terrorism.
Tillsynsrapport om den svenska värdepappersmarknaden.
FI-forum i samband med rapporten om värdepappersmarknaden.

APRIL

Årets bolånerapport.

MAJ

Årets konsumentskyddsrapport och rapport om konsumentkrediter presenteras på Konsumentskyddsdagen.
FI ger tillsammans med Riksgälden ut en rapport om finansiell stabilitet och kapitaltäckning.
FI-forum om nya regler på värdepappersmarknaden (Mifir/Mifid 2).
Årets första stabilitetsrapport.

JUNI

FI skickar förslag om skärpt amorteringskrav på remiss.
Finansiella stabilitetsrådet har möte.
Nya regler mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
Nya regler om värdepappersrörelse.
Rundabordssamtal om fintech.
FI föreslår ny ordning för redovisningstillsyn.
Branschorganisationer bjuds in till samtal om regleringsprocessen.

JULI

Ny prospektförordning träder i kraft och ska, med några undantag, tillämpas från och med juli 2019.
FI deltar under Almedalsveckan.

AUGUSTI

FI samordnar temavecka med syfte att öka kunskap om sparande och investeringar.

SEPTEMBER

FI-forum om stresstester av banker.
FI presenterar förslag till kapitalkrav för tjänstepensionsföretag.
Premiär för FI-podden.
FI-forum om nya penningtvättsföreskrifter.
Nya rutiner för en säkrare insynsrapportering.
FI-forum om nya värdepappersföreskrifter (Mifid 2, investarskyddsfrågor).

OKTOBER

Rundabordssamtal om hållbarhetsinformation i fonder.
FI lanserar ny spelapp – Pengalabbet – som medel för ökad finanskunskap.
FI deltar på sitt första möte i Euribor/Eonia College.

NOVEMBER

FI lämnar förslag till regeringen om skärpt amorteringskrav för hushåll med höga skuldkvoter.
FI-forum i samband med rapport om tillsynen av försäkringsföretagen samt rapport om försäkringsföretagens rapportering.
FI-forum om rapportering under de nya reglerna för värdepappersmarknaden (Mifir/Mifid 2.)
FI-forum om FI:s arbete med nya redovisningsregler för försäkringsbolag (IFRS 17).
Årets andra stabilitetsrapport.
Regeringen godkänner FI:s förslag om skärpt amorteringskrav.

DECEMBER

FI-forum i samband med rapport om myndighetens roll kring innovationer.
Överenskommelse i Baselkommittén om nya regler för bankers kapitaltäckning.
Rapport om personskadereglering.
FI går med i ett internationellt nätverk för klimatfrågor på finansmarknaden.
Finansiella stabilitetsrådet har möte.
Mats Walberg ny ledamot i FI:s styrelse.
FI-forum om paketerade investeringsprodukter (Priip).
FI-forum om processen för översyn och utvärdering av banker.
FI:s styrelse beslutar om föreskrifter om skärpt amorteringskrav.
Riksdagen beslutar om propositionen ”Ytterligare verktyg för markotillsyn”.

Om Finansinspektionen

FINANSINSPEKTIONENS UPPDRAG

Finansinspektionen (FI) är en myndighet som reglerar och övervakar finansmarknaden. Uppdraget är att bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. Myndigheten ansvarar även för makrotillsynen. Det innebär att FI ska vidta åtgärder för att motverka finansiella obalanser och därigenom stabilisera kreditmarknaden och samtidigt beakta åtgärdernas effekt på den ekonomiska utvecklingen.

Det framgår av förordningen (2009:93) med instruktion för FI att myndigheten ansvarar för tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning för finansiella marknader och finansiella företag. FI ansvarade fram till den 31 december 2017 för samordningsorganet för tillsyn enligt förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (samordningsorganet mot penningtvätt). FI ska också stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning och utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Krigsförsäkringsnämnden (KFN) enligt 5 § förordning (2007:842) med instruktion för Krigsförsäkringsnämnden.

FI:s regler ska vara kostnadseffektiva och tydliga för medborgare och företag att förstå och följa. Vidare ska myndigheten ha effektiva och tillförlitliga rutiner för att underlätta för företagen att rapportera till och för att ta emot rapporter om överträdelser av bestämmelser som gäller för verksamheten i kreditinstitut och värdepappersbolag som anges i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

FI ska biträda regeringen med yttranden och utredningar samt lämna särskilda rapporter. FI lämnar årligen två rapporter som avser myndighetens analys och bedömning av den finansiella stabiliteten (Stabilitetsrapporterna) och en som avser FI:s erfarenheter från tillsynsarbetet med konsumentskydd (Konsumentskyddsrapporten). FI rapporterar också hur myndigheten arbetar med effektivitets- och kvalitetshöjande insatser och förslag till nya och ändrade avgifter vad gäller tillsyn och tillstånd.

I uppdraget ingår också uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap och förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap och enligt 22 § första stycket atomansvarighetslagen (1968:45).

FI ska fullgöra de uppgifter som ska skötas av en så kallad behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordningar, bland annat det som rör samarbete mellan nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftning, europeiska riskkapitalfonder och europeiska fonder för socialt företagande.

FI ska också aktivt delta i samarbetet inom Europeiska unionen. Detta sker inom ramen för det europeiska systemet för finansiell tillsyn.

I årliga regleringsbrev från regeringen framgår mer precisa mål och uppdrag för FI:s verksamhet. Utöver detta kan FI få uppdrag genom särskilda regleringsbeslut.

SÅ FINANSIERAS FI

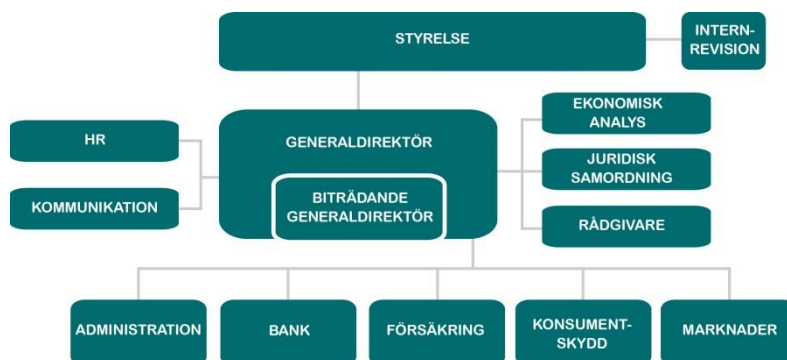
FI:s verksamhet finansieras till största delen av avgifter som tas ut av de företag och personer som står under myndighetens tillsyn.

Avgifterna går in till statsbudgeten och ska på sikt motsvara de utgifter som FI redovisar mot förvaltningsanslaget, anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter och anslagsposten för Krigsförsäkringsnämnden.

FI får ett förvaltningsanslag för verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning och finansmarknadsstatistik. FI disponerade 2017 även en anslagspost för att finansiera samordningsorganet mot penningtvätt och en för Krigsförsäkringsnämndens kostnader. FI får också ett anslag för att betala medlemsavgifter till de tre europeiska tillsynsmyndigheterna, Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma).

FI tar ut avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar. FI disponerar över dessa intäkter och avgifterna ska på några års sikt täcka kostnaderna för prövning av ansökningar och anmälningar. Den verksamhet som avser samhällsskydd och beredskap finansieras till största delen av bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). FI redovisar även avgifter som avser resurssamverkan med Bokföringsnämnden (BNF) enligt 4 § avgiftsförordningen (1992:191).

ORGANISATION OCH LEDNING

FI leds av en styrelse som har fullt ansvar för myndighetens verksamhet. Regeringen utser styrelsens ledamöter. Styrelsen beslutar i principiella frågor och i frågor som är av större vikt, exempelvis nya regler, sanktioner och planering av FI:s verksamhet.

Generaldirektören, som också är styrelseledamot, ansvarar för den löpande verksamheten. FI:s internrevision arbetar på styrelsens uppdrag. FI driver sin verksamhet från lokaler i Stockholm.

Myndigheten hade 520 anställda vid utgången av 2017.

Den 1 mars genomförde FI en förändring i sin organisation som innebar att en nivå med enheter togs bort. Syftet var att öka flexibiliteten i organisationen för att dels främja samarbetet mellan och inom de olika verksamhetsområdena, dels stärka ett mer aktivt medarbetarskap. Organisationsförändringen utgick även från de synpunkter som fram i de medarbetarundersökningar som FI genomför.

FI organiserade vid årets slut sin verksamhet i fem områden och fyra staber. Områdena är Bank, Försäkring, Marknader, Konsumentskydd och Administration. Staberna är Ekonomisk analys, HR, Juridisk samordning och Kommunikation.

De olika verksamhetsområdena ansvarar för följande:

- Bank: tillsyn av banker och övriga kreditinstitut.
- Försäkring: tillsyn av försäkringsföretag och understödsföreningar samt pensionsstiftelser.
- Marknader: tillsyn av värdepappersmarknaden och dess infrastruktur samt har det samordnande ansvaret för FI:s redovisningstillsyn.

Området ansvarade under 2017 också för tillsynen av

- Samordningsorganet för tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, samt
- att de finansiella företagen vidtar åtgärder mot pennintvätt och finansiering av terrorism.

Vid årsskiftet övergick dessa frågor till område Bank och ansvaret för samordningsorganet flyttades till Polismyndigheten.

- Konsumentskydd: tillsyn inriktad på konsumentskydd på finansmarknaden. Området ansvarar också för tillsyn av fondbolag, fonder, värdepappersbolag, försäkringsförmedlare, betalningsinstitut, utgivare av elektroniska pengar, konsumentkreditföretag samt för hantering av upplysningar

från konsumenter och för verksamheten kring finansiell folkbildning.

Inom verksamhetsområdena utförs även den tillståndsprövning och det regelgivningsarbete som är kopplat till respektive verksamhetsansvar.

Staberna ansvarar för följande:

- Ekonomisk analys: övergripande system- och makroekonomisk analys.
- Juridisk samordning: övergripande samordning och ledning av juridiska frågor.
- Kommunikation: intern och extern kommunikation.
- HR: FI:s kompetensförsörjning, arbetsgivarprofilering och ledarskapsutveckling.

Administration ger övriga verksamheten stöd genom bland annat it, ekonomi- och löneadministration, verksamhetsplanering och uppföljning samt rapportering av finansiell data från företagen under tillsyn.

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING OCH ERSÄTTNINGAR UNDER 2017

Styrelseledamöter	Arvoden och övriga ersättningar kr
Sven-Erik Österberg, ordförande	100 000
Maria Bredberg Pettersson, vice ordförande	75 000
Marianne Eliason	55 000
Anders Kvist	55 000
Astri Muren	55 000
Hans Nyman	55 000
Gustaf Sjöberg	59 194
Mats Walberg fr.o.m 2017-12-01	4 584
Erik Thedéen, generaldirektör FI	1 641 915
Representanter för de fackliga organisationerna deltar i styrelsens sammanträden.	

Nedan redovisas övriga uppdrag som FI:s styrelseledamöter har som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Styrelseledamöter	Uppdrag
Sven-Erik Österberg, ordförande	Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse
Maria Bredberg Pettersson, vice ordförande	Ledamot i Fortifikationsverkets styrelse och medlem i Ekonomistyrningsverkets insynsråd
Marianne Eliason	Inga övriga uppdrag
Anders Kvist	Inga övriga uppdrag
Astri Muren	Ledamot i styrelsen för Stockholms universitet
Hans Nyman	Vice ordförande Trafikskadenämnden
Gustaf Sjöberg	Ersättare Revisorsnämndens tillsynsnämnd och styrelseordförande i Sjöbergs Konditori i Gävle AB
Mats Walberg	Inga övriga uppdrag
Erik Thedéen, generaldirektör FI	Ledamot i Arbetsförmedlingens styrelse

Läsanvisningar

RESULTATREDOVISNINGENS DISPOSITION

Resultatredovisningen inleds med ett avsnitt, Övergripande FI, som redovisar resultat och återrapporteringskrav på en myndighetsövergripande nivå. Därefter återrapporteras prestationer för FI:s tre huvudsakliga verksamheter: tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning. Avsnittet Övrig verksamhet innehåller återrapportering av FI:s övriga verksamheter.

Verksamhetsavsnitten inleds med en beskrivning av uppdragen, enligt regleringsbrev för 2017 för de tre huvudsakliga verksamheterna och för finansiell folkbildning samt enligt instruktionen för de övriga verksamheterna. Därefter ges en kort beskrivning av verksamheten och en sammanfattande bedömning av resultatet för 2017.

I avsnittet Övrig återrapportering redovisas FI:s avgiftsbelagda verksamhet, myndighetens lokalförsörjning och särskilda återrapporteringar regeringsuppdrag som gjorts under året.

I avsnittet om FI:s kompetensförsörjning redovisas åtgärder som vidtagits för att säkerställa en god kompetensförsörjning.

MÄTMETODER

I tabellerna redovisas data för åren 2015-2017. FI har bedömt att treårsserierna ger tillräckligt underlag för att bedöma resultatet och dess utveckling.

KOSTNADER, INTÄKTER OCH TID

Det ekonomiska utfallet och utfallet av arbetad tid har hämtats från ekonomisystemet Agresso.

Från och med 2016 redovisar FI nettokostnader i årsredovisningen. Till skillnad från kostnader innehåller nettokostnader även gemensamma intäkter som allokaterats till de olika verksamheterna. Det fördelade beloppet hanteras i ekonomimodellen som en kostnad netto och fördelningen baseras på redovisad tid. De gemensamma kostnaderna som allokteras ut består av dels kostnader för myndighetens ledning och administration, lokaler, inventarier och utbildning av egen personal, dels gemensamma intäkterna som till exempel ränteintäkter, valutakursvinster och bidrag för nystartsjobb.

TABELLER OCH DIAGRAM

Under 2017 genomfördes det inte någon företagsenkät vilket medför att tabell 1 från 2016 tagits bort. En redovisning av hur arbetad tid inom tillsyn fördelats per verksamhetsområde har tillkommit (tabell 6). Redovisningen är ett nytt krav i enligt med en ändring i regleringsbrevet. Tabellerna 8 och 9 har ändrats jämfört med tidigare år då uppföljningen av den heltäckande tillsynen har ändrats till att endast redovisas på årsbasis.

Tabell 10 har utgått jämfört med 2016 då FI inte gör anmälningar till Ekobrottsmyndigheten på (EBM) samma sätt som tidigare. FI och EBM har ingått ett nytt samverkansavtal till följd av de nya reglerna för marknadsmissbruk.

Tabell 24 har tillkommit då kostnader för Krigsförsäkringsnämnden redovisas separat från 2017.

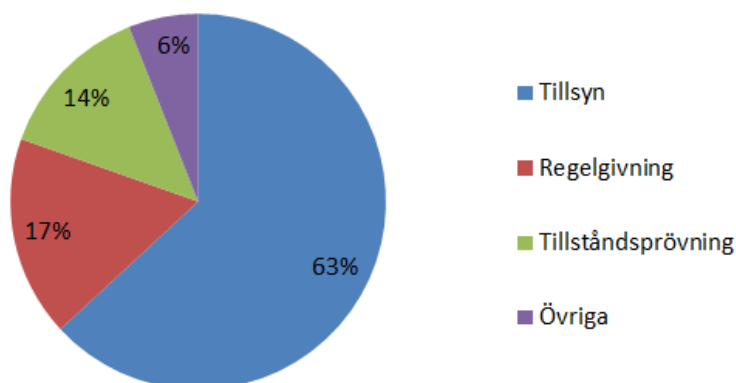
FINANSIELL REDOVISNING

FI:s finansiella redovisning består av resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, noter och sammanställning av väsentliga uppgifter. Redovisningens innehåll och utformning följer de krav som ställs i förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag.

Resultaträkningen redovisar i sammandrag FI:s samtliga kostnader och intäkter. Balansräkningen redovisar i sammandrag tillgångar, skulder och myndighetskapital. Anslagsredovisningen omfattar FI:s redovisning mot anslag på statsbudgeten. Under rubriken Anslagsredovisning, Redovisning mot inkomstittel, redovisas de intäkter som tas in av FI men som levereras till statsbudgeten. Under noter redovisas specifikationer av vissa poster i resultat- och balansräkning. Slutligen redovisas en sammanställning över väsentliga uppgifter från resultaträkning, balansräkning och anslagsredovisning. Denna innehåller bland annat uppgifter om låneramar, anslagskrediter och vissa nyckeltal.

Övergripande Finansinspektionen

Diagram 1: Verksamheternas andel av FI:s totala kostnader

SAMLAD BEDÖMNING FI

FI bedömer att myndigheten i allt väsentligt har nått de övergripande verksamhetsmålen och att uppgifter och uppdrag enligt instruktion och regleringsbrev har genomförts.

Inför 2017 fick FI ett utökat förvaltningsanslag med 15 miljoner kronor för att stärka storbankstillsynen och hantera nya regelverk. På tilläggsbudget tilldelades FI ytterligare 25 miljoner kronor för att hantera Nordeas filialisering. Utfallet visar att kostnaderna för tillsynen ökade med cirka 41 miljoner kronor. Tillsynsverksamhetens andel av kostnaderna uppgick till 63 procent jämfört med 61 procent 2016.

Tillsyn har fungerat väl och FI har följt den fastställda strategin om ett riskbaserat arbetssätt. Målet om heltäckande tillsyn nås i högre grad än tidigare. Insatser för att uppnå målet om en heltäckande tillsyn måste dock alltid balanseras mot målet att arbeta riskbaserat.

Bedömningen av FI:s regelarbete är att myndigheten tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd med god kvalitet enligt de krav som ställs av europeiska regelverk. FI har också i regelarbetet verkat i enlighet med sitt ansvar för finansiell stabilitet och ett gott konsumentskydd. För att minska riskerna med hushållens skuldsättning har FI tagit fram regler om ett skärpt amorteringskrav på nya bolån som träder i kraft i den 1 mars 2018.

FI bedömer även att handläggningen av tillståndsärenden håller mycket god kvalitet, även i komplicerade ärenden och när praxis saknas. Handläggningen av tillståndsärenden tar dock i vissa fall relativt lång tid. Därför inledde FI insatser under året för att på sikt korta handläggningstiderna.

UPPFÖLJNING AV FI:S VERKSAMHETSPLAN

Inför 2017 tog FI fram en ny process för planering och hösten 2016 beslutade styrelsen strategidokumentet "FI fram till 2020". Där definieras FI:s strategiska inriktning i fyra punkter:

- Tydlig kommunikation och dialog med omvärlden.
- Analytiskt förhållningssätt.

- Attraktiv arbetsgivare.
- Hög intern effektivitet.

I verksamhetsplanen för 2017 konkretiserades ett 60-tal aktiviteter inom dessa områden. I stort sett samtliga har genomförts som planerat och flera av dem framgår av denna årsredovisning. Exempelvis har kommunikationen med omvärlden utvecklats med fler FI-forum och nya kommunikationskanaler. Under året undersökte FI även hur journalister bedömer tydligheten i FI:s kommunikation. På en skala från 1–10 fick FI betyget 6,9 vilket enligt undersökningsföretaget är ett gott betyg. Det analytiska förhållningssättet har stärkts ytterligare vilket exempelvis syns genom att fler analyser publiceras externt och att konsekvensanalyser av reglering utvecklats ytterligare. FI har även gjort en rad insatser för att stärka sin position som attraktiv arbetsgivare. Det senare märks bland annat i högre ranking i enkäter om arbetsgivares attraktivitet, goda resultat i medarbetarundersökningen och en något lägre extern personalrörlighet. För att öka den interna effektiviteten och kvaliteten i arbetet har FI bland annat infört en plattare organisation, etablerat en ny process för att hantera undersökningar och inlett flera insatser för att effektivisera tillståndsprövningar. Uppföljning av FI:s verksamhetsplan och arbetet med intern styrning och kontroll framgår av myndighetens bedömningsunderlag till styrelsen¹

ÄRENDESTATISTIK

Tabellen nedan visar att antalet ärenden fortsätter att öka. Andel ärenden som hanteras inom rikt tid ökar kraftigt. Detta beror på nya rutiner för att hantera frågor om gränsöverskridande verksamhet.

Tabell 1 Totalt antal ärenden och andel inom rikt tid

	2017	2016	2015
Totalt antal nya ärenden	22 342	19 631	17 449
Antal avgjorda ärenden med rikt tider	15 969	17 915	13 406
Antal ärenden som hanterats inom rikt tiden	13 308	12 286	8 514
Andel inom rikt tiden (%)	83	69	64

Källa: Platina

EKONOMISKT RESULTAT

Kostnader

FI:s kostnader för 2017 uppgick totalt till 645 miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med 47 miljoner kronor jämfört med 2016.

FI fick för 2017 ett resurstillskott på 40 miljoner kronor för att framförallt öka insatserna inom tillsynen. Kostnaderna för tillsynen ökade med 41 miljoner kronor. Kostnaderna ökade även för regelgivning (cirka 4 miljoner kronor) och tillståndsprövning (cirka 5 miljoner kronor). Avgifterna till EU:s tillsynsorgan ökade i och med att deras verksamhet byggs upp. Detta sker dock inte fullt så snabbt som planerat.

Det låga utfallet för samordningsorganet mot penningtvätt i fråga om tid och kostnader beror till stor del på att en omfattande studie i

¹ Se FI dnr 17-18300

samverkan med Brottsförebyggande rådet försenades. Den kommer i stället att genomföras under 2018 och 2019.

Kostnaderna för finansiell folkbildning, finansmarknadsstatistik och verksamhet inom samhällsskydd och beredskap låg på ungefär samma nivå som 2016.

Enligt FI:s instruktion upplåter myndigheten lokaler och utför administrativa uppgifter åt Bokföringsnämnden (BFN) utifrån en överenskommelse mellan myndigheterna.

Kostnaderna för Krigsförsäkringsnämnden (KFN) särredovisas för första gången 2017 då FI fått en separat anslagspost för ändamålet. Tidigare år har utgifter för KFN redovisats under avsnitt Anslagsredovisning som ett anslagsvillkor.

Tabell 2 Verksamhetens kostnader, tkr

Kostnader	2017	%	2016	%	2015	%
Tillsyn	407 783	63%	366 507	61%	325 238	58%
Regelgivning	111 556	17%	107 251	18%	104 412	18%
Tillståndsprövning	87 743	14%	82 394	14%	88 033	16%
Samordning mot penningtvätt	1 307	0%	3 502	1%	5 040	1%
Finansiell folkbildning	6 840	1%	7 489	1%	6 185	1%
Finansmarknadsstatistik	14 977	2%	15 482	3%	14 075	2%
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	11 381	2%	10 731	2%	8 565	2%
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	2 372	0%	2 184	0%	12 588	2%
BFN**	1 902	0%	2 546	0%	-	-
KFN***	262	0%	-	-	-	-
Summa kostnader	646 123	100%	598 086	100%	564 136	100%
Nettokostnader*						
Tillsyn	407 254	63%	366 360	61%	-	-
Regelgivning	111 392	17%	107 203	18%	-	-
Tillståndsprövning	87 594	14%	82 352	14%	-	-
Samordning mot penningtvätt	1 306	0%	3 501	1%	-	-
Finansiell folkbildning	6 832	1%	7 487	1%	-	-
Finansmarknadsstatistik	14 976	2%	15 481	3%	-	-
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	11 381	2%	10 731	2%	-	-
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	2 372	0%	2 184	0%	-	-
BFN**	1 902	0%	2 546	0%	-	-
KFN***	262	0%	-	-	-	-
Summa nettokostnader	645 271	100%	597 845	100%	0	0%

* Nettokostnader redovisas från 2016 och består av kostnader och indirekta intäkter som allokaterats till de olika verksamheterna.

** Kostnader för BFN redovisades 2015 som indirekta kostnader och fördelades på de olika verksamheterna. Från 2016 redovisas kostnaderna separat.

*** Kostnaderna för KFN redovisades fram till 2016 som indirekta kostnader och fördelades på de olika verksamheterna. Från 2017 tilldelades FI en särskild anslagspost och kostnaderna redovisas separat.

Källa: Agresso

Övriga intäkter

Övriga intäkter, det vill säga intäkter från avgifter, bidrag, andra ersättningar och finansiella intäkter, finansierade 18 procent av FI:s verksamhet. FI:s övriga intäkter uppgick till 118 miljoner kronor 2017.

Övriga intäkter inom tillsyn ökade jämfört med föregående år. De avser huvudsakligen intäkter för det nordiska samarbetet med de gemensamma transaktionsrapporteringsystemen (TRS och TRS II).

Tillståndsprovningen finansieras helt med avgiftsintäkter och intäkterna ökade med 23 procent jämfört med 2016. Ökningen beror på fler nya ärenden och en stor ärendetillströmning sent under året.

Samhällsskydd och beredskap finansieras av bidragsintäkter och BFN finansieras med avgifter avseende resurssamverkan.

Tabell 3 Verksamhetens intäkter, övriga intäkter, tkr

	2017	%	2016	%	2015	%
Tillsyn	10 253	9%	8 259	9%	10 239	10%
Regelgivning	164	0%	48	0%	487	1%
Tillståndsprovning	103 784	88%	84 088	87%	79 191	77%
Samordning mot penningtvätt	1	0%	1	0%	11	0%
Finansiell folkbildning	7	0%	2	0%	17	0%
Finansmarknadsstatistik	1	0%	0	0%	2	0%
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	2 372	2%	2 184	2%	12 588	12%
BFN*	1 902	2%	1 865	0	-	-
Krigsförsäkringsnämnden**	0	0%	-	-	-	-
Totalt	118 485	100%	96 447	100%	102 535	100%

* För 2015 är det ej möjligt att redovisa intäkterna från BFN.

** Intäkterna för KFN redovisas fram till 2016 som indirekta intäkter och fördelas på de olika verksamheterna. Från 2017 tilldelades FI en särskild anslagspost och intäkterna redovisas separat.

Källa: Agresso

Intäkter av anslag

FI:s verksamhet finansierades till 82 procent med anslag. Avräkningen mot anslag ökade med 40 miljoner kronor jämfört med 2016.

Ökningen förklaras av tidigare nämnda anslagsökningar.

Förvaltningsanslaget finansierade verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning och finansmarknadsstatistik. 2017 användes motsvarande 100 procent av årets tilldelade medel.

Samordning mot penningtvätt finansierades med en egen anslagspost. Utfallet 2017 var 1,3 miljoner kronor. Årets tilldelade medel var 5 miljoner kronor. Det låga utfallet förklarades av att en omfattande studie i samverkan med Brottsförebyggande rådet försenades.

Anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter fortsatte öka till följd av att tillsynsmyndigheterna befinner sig i en uppbyggnadsfas. Uppbyggnaden går dock något långsammare än planerat och hela anslaget nyttjades därför inte. FI och BFN kom överens om ett tak för fakturering 2016 till följd av att FI bytte ekonomimodell. Taket var av engångskaraktär och innebar att 681 tkr av nettokostnader för BFN finansierades med FI:s förvaltningsanslag 2016. Från 2017 motsvarar intäkterna av avgifterna hela

nettokostnaden. Från och med 2017 har FI fått en separat anslagspost för KFN.

Tabell 4 Verksamhetens intäkter, intäkter av anslag, tkr

	2017	2016	2015
Tillsyn	397 531	358 250	314 999
Regelgivning	111 392	107 203	103 925
Tillståndsprovning	-	-	-
Samordning mot penningtvätt	1 306	3 501	5 030
Finansiell folkbildning	6 832	7 486	6 167
Finansmarknadsstatistik	14 976	15 481	14 073
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	11 381	10 731	8 565
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	-	-	-
BFN*	0	681	-
KFN**	262	-	-
Totalt	543 679	503 333	452 759

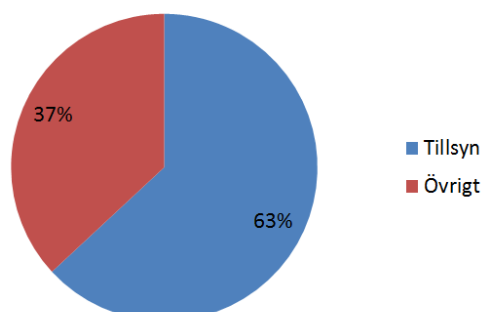
* Intäkter från BFN redovisades 2015 som indirekta intäkter och fördelades på de olika verksamheterna. Intäkterna redovisas separat från 2016.

** Intäkterna för KFN redovisades fram till 2016 som indirekta intäkter och fördelades på de olika verksamheterna. Från 2017 tilldelades FI en särskild anslagspost och intäkterna redovisas separat.

Källa: Agresso

Tillsyn

Diagram 2: Kostnad för tillsyn i förhållande till FI:s totala kostnader

Mål enligt regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet samt på vilket sätt insatserna bidragit till en hållbar utveckling inom det finansiella systemet. Beträffande tillsynen, ska redovisning ges för hur tillsynen fördelas på olika typer av tillsynsinsatser och på olika typer av företagskategorier. Av redovisningen ska det också för varje företagskategori framgå hur stor andel av företagen som blir föremål för någon tillsynsinsats under året. Hur tillsynen fördelas på olika verksamhetsområden ska också redovisas. Vidare ska arbetet med att öka insatserna av finansiell tillsyn redovisas samt hur stor del som använts till finansiell tillsyn av de ytterligare medel som anvisades för 2017.

Redovisning ska lämnas av hur myndighetens samarbete med Ekobrottsmyndigheten har utformats för att underlätta utredningar om marknadsmissbruk i enlighet med den nya regleringen om marknadsmissbruk som trädde i kraft den 1 februari 2017. Redovisning lämnas för hur medlen som tilldelats i samband med vårändringsbudgeten för 2017 har använts.

Vidare ska FI redovisa hur myndigheten har samverkat med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten för att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden.

Återrapporteringskrav i övrigt

Redovisning av antalet beslutade sanktioner uppdelat på olika regler.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

FI utövar tillsyn med hjälp av olika verktyg. Ett är den löpande analysen av inrapporterad data och annan information, ett annat är olika riskbedömningar och undersökningar, både på företagsnivå och mer övergripande. Slutsatser från tillsynsaktiviteterna kommuniceras vanligen i dialog med de berörda företagen. Om det finns viktiga brister i företagets sätt att arbeta ingriper FI genom att ställa uttryckliga krav på förändringar. Om bristerna bedöms vara allvarliga kan sanktioner riktas mot enskilda företag.

FI tar regelbundet in uppgifter från de finansiella företagen och genomför olika tillsynsinsatser. Insatsernas inriktning och omfattning beror på verksamhetens karaktär och dess betydelse utifrån målen om stabilitet, konsumentskydd och väl fungerande marknader.

FI:s utgångspunkt är att tillsynen ska vara riskbaserad, det vill säga insatserna ska prioriteras utifrån vilka effekter som problem i ett företag eller en viss aktivitet kan få för det finansiella systemet, för konsumenter eller för samhällsekonomin i stort. Men tillsynen ska samtidigt arbeta brett och omfatta alla de cirka 1 800 företag som verkar på basis av ett tillstånd från FI. Förutom att uppfylla de krav som ställs på en löpande rapportering till FI, ska de också bli föremål för någon form av tillsynsinsats över tid. Att etablera en miniminivå för tillsyn är viktigt för att tydliggöra att regler gäller lika för alla och att tillsynen är en realitet för alla företag som FI har gett tillstånd att driva finansiell verksamhet. Tillsynsarbetet kan alltså inte uteslutande utgå från de största riskerna.

Utöver tillsynen av företag med tillstånd, har FI i uppgift att övervaka vissa specifika funktioner och förhållanden på finansmarknaderna. Det gäller frågor om marknadsinformation från företag som handlas på börser och andra marknadsplatser, granskning av prospekt samt att utreda och ingripa mot olika former av marknadsmissbruk. FI har inget tillsynsansvar för de icke-finansiella börsbolagens huvudverksamheter, men handeln i dessa företags aktier och obligationer, liksom deras hantering av finansiell information i form av prospekt, finansiell rapportering och annan kurspåverkande information, är viktiga för väl fungerande värdepappersmarknader. Dessa företag omfattas därför i viss utsträckning av de finansiella regelverken och därmed även av tillsyn i vissa delar av sin verksamhet. Penningtvätsfrågorna är ett annat exempel på tillsynen av specifika aspekter och funktioner på de finansiella marknaderna som också berör långt fler än finansiella företag med tillstånd.

Strukturförändringar påverkar förutsättningarna för tillsynen
Förutsättningarna för finansiell reglering och tillsyn påverkas av löpande förändringar på de finansiella marknaderna och av företagens intjäning och lönsamhet, liksom av mer tillfälliga händelser i och utanför företagen. Men de påverkas också av mer långsiktiga, strukturella faktorer. Det kan handla om nya produkter och nya aktörer, men också om nya produktions- och distributionsformer av etablerade finansiella tjänster. Detta sker i växelverkan med förskjutningar i efterfrågan på finansiella tjänster. Vidare kan det både handla om förändringar på hemmamarknaden och om impulser från omvärlden, exempelvis i form av nya internationella regelverk på det finansiella området eller handelspolitiska förändringar.

Teknisk innovation

Under 2017 ägnade FI på regerings uppdrag betydande uppmärksamhet åt utvecklingen inom fintechområdet. Efter dialog med branschen har FI kommit fram till att vi behöver utveckla informationen om fintech till företagen. Det gäller främst regler och tillståndskrav med koppling till finansiell innovation, men i förlängningen borde detta ställa delvis nya krav även på tillsynen. Detta diskuteras närmare i konsumentskyddsavsnittet.

Klimat- och hållbarhetsfrågor

Hållbarhet är område som innebär utmaningar och risker av strukturell karaktär. Under året fortsatte FI på regeringens uppdrag det arbete som inleddes 2015. FI har lagt huvudfokus på klimatfrågorna, dels för att det är en central hållbarhetsfråga och dels för att den innebär utmaningar för de finansiella marknaderna.

Enligt FI:s uppfattning är uppgiften för den finansiella regleringen och tillsynen även när det gäller hållbarhet att säkerställa stabilitet, konsumentskydd och god funktionsförmåga i det finansiella systemet, det vill säga att de etablerade tillsynsmålen uppfylls. Detta kräver att de finansiella företagen även kan hantera de risker som exempelvis klimatförändringar och klimatpolitik innebär. Dessutom är en väl fungerande finansiell sektor en förutsättning för att finanssektorn på ett effektivt sätt ska kunna finansiera åtgärder och investeringar för att hantera klimatrisker och andra hållbarhetsrisker i ekonomin i stort.

Under 2017 handlade arbetet med dessa frågor bland annat om att följa och delta i den kunskapsuppbyggnad och policyutveckling som sker internationellt, och kommunicera detta till den svenska finansbranschen. En annan uppgift var att fortsätta ta olika initiativ som syftar till att arbetet med klimatrelaterade risker, och hållbarhet generellt, ska vara en naturlig del av de finansiella företagens affärsmodeller och riskhantering, och därmed också vara en naturlig del av den finansiella tillsynen och regleringen. Under året genomfördes bland annat projekt på konsumentskyddsområdet med hållbarhetsinriktning (se avsnittet om tillsynen på konsumentområdet).

Den verksamhet och de åtgärder som FI genomfört på hållbarhetsområdet redovisades i rapporten Finansinspektionens arbete under 2017 för att bidra till hållbar utveckling, FI dnr 17-188811, till regeringen i november.

Omfattningen av tillsynen

Antalet timmar som FI lägger på tillsyn ökade med 11 procent 2017 jämfört med föregående år. Mellan 2015 och 2016 var ökningen 5 procent. Den löpande tillsynen stod för drygt hälften av den arbetade tiden för tillsyn. Under 2016 gjordes omfattande insatser i it-system som endast används i tillsynen. Detta minskade 2017 till förmån för system som används inom samtliga av FI:s kärnområden.

Tabell 5 Tid och nettokostnad för tillsyn, tkr

	2017		2016		2015	
	Timmar	Netto-kostnad*	Timmar	Netto-kostnad*	Timmar	Kost-nad**
Finansiell analys	43 554	56 897	37 777	49 468	46 779	63 332
Löpande tillsyn	152 909	182 912	118 704	142 283	89 562	121 254
Undersökningar	30 251	36 726	29 551	36 442	51 998	70 397
Sanktioner och ingripande	8 199	9 851	7 106	8 565	11 750	15 908
System- och metodutveckling	19 601	50 783	29 545	44 875	17 330	23 462
Systemförvaltning och drift ***	7 425	44 128	13 939	61 164	-	-
Internationellt tillsynsarbete	15 667	22 438	16 563	23 563	22 813	30 885
Samverkan med andra myndigheter ****	2 671	3 518	-	-	-	-
Total tillsyn	280 277	407 254	253 185	366 360	240 232	325 238

* Nettokostnader redovisas från 2016 och består av kostnader och indirekta intäkter som allokaterats till de olika verksamheterna.

** Fördelningen av kostnader har räknats om för 2015. Tidigare redovisades kostnader för utbildning separat men från 2016 redovisas det som indirekta kostnader och fördelas på de olika verksamheterna.

*** Timmar och kostnader för systemförvaltning och drift redovisades 2015 som indirekta kostnader och fördelades på de olika verksamheterna. Timmar och kostnaderna redovisas separat från 2016.

**** Från 2017 särredovisas samverkan med andra myndigheter.

Källa: Agresso

Tabell 6 nedan visar hur arbetstiden fördelades mellan FI:s olika verksamhetsområden. Inför och under 2017 förstärktes framförallt Bank och Marknader för att öka tillsynen.

Tabell 6 Timmar för tillsyn fördelade på verksamhetsområden

	2017	2016	2015
Bank	90 215	74 430	75 342
Försäkring	50 794	50 783	39 293
Marknader	42 681	32 259	39 942
Konsumentskydd	40 612	37 487	41 563
Övrigt	55 975	58 226	44 092
Summa	280 277	253 185	240 232

Källa: Agresso

PRESTATIONER

Med prestationer för tillsyn menas tillsynsaktiviteter som resulterat i att företaget (eller personen) har mottagit ett beslut eller att FI har publicerat en rapport. Slutsatser på basis av antalet prestationer ska dras med försiktighet, eftersom komplexiteten i olika slags prestationer kan skifta betydligt.

Under året publicerade FI:s verksamhetsområden rapporter i syfte att ge en bredare bild över aktuella tillsynsfrågor inom respektive område och hur tillsynsmetoden ser ut och utvecklas. FI har även fortsatt att

publicera rapporter inom ramen för rapportserien FI-analys. Till tillsynsundersökningar räknas, förutom rena undersökningar, bland annat kapitalbedömningar, årliga prövningar och ingripanden på kapitalmarknaden. Ökningen från 2016 förklaras av fler undersökningar. Våren 2017 infördes en ny process för handläggning av undersökningar vilket bidrog till att handläggningstiderna för dessa ärenden minskade trots den ökade ärendetillströmningen.

Tabell 7 Prestationer för tillsyn, antal

Antal	2017	2016	2015
Rapport av finansiell analys	16	16	13
Resultat av tillsynsundersökningar	1 152	928	834
- varav beslut om sanktion och särskild avgift	251	172	183
- varav övriga beslut	901	756	651

Källa: Platina

Heltäckande tillsyn

FI har som mål att, över tid, göra tillsynsinsatser på alla de cirka 1 800 företag som FI har gett verksamhetstillstånd. På den svenska finansmarknaden finns dock betydligt fler, drygt 25 000 aktörer, än de som verkar på basis av ett tillstånd från FI. Det handlar främst om utländska finansiella företag och fonder (varav åtskilliga inte har någon fast etablering i Sverige) där det primära tillsynsansvaret ligger hos respektive hemlands tillsynsmyndighet.

I tabellerna 8–9 visas utfallet för FI:s så kallade heltäckande tillsyn. FI:s mål är att samtliga företag med tillstånd från FI över tid ska nås av minst en tillsynsaktivitet. För att styra mot detta har FI som mål att 35 procent av bankerna, sparbankerna, kreditmarknadsbolagen, liv-, skade- och fondförsäkringsföretagen, tjänstepensionsinstitut, värdepappersbolagen, fondbolagen samt marknadsplatserna och clearingföretagen ska beröras av riktade tillsynsinsatser under ett år. På motsvarande sätt ska 10 procent av förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare), betal och e-penningföretagen, konsumentkreditinstitut och försäkringsförmedlarna beröras av riktade tillsynsinsatser under ett år.

Under 2017 nådde FI målen i samtliga företagskategorier, förutom marknadsplatser, AIF-förvaltare och konsumentkreditinstitut. Sammantaget nåddes 80 procent av företagen i gruppen där målet var 35 procent, och 17 procent av företagen i gruppen där målet var 10 procent. Motsvarande andelar för 2016 var 62 respektive 5 procent.

Tabell 8. Antal och andel företag som blivit föremål för tillsynsaktiviteter

Företagskategori	Antal företag 2017	Andel företag som träffats av en aktivitet (%)		
År	2017	2017	2016	2015
Banker	44	95	79	100
Sparbanker	47	100	100	100
Kreditmarknadsföretag	34	97	32	80
Livförsäkringsföretag	28	93	100	96
Skadeförsäkringsföretag	119	91	100	91
Fondförsäkringsföretag	8	100	100	100
Tjänstepensionsinstitut	11	35	18	100
Värdepappersbolag	109	50	35	6
Fondbolag	39	45	48	21
AIF-förvaltare	64	6	27	9
Marknadsplatser och clearingföretag	10	18	60	100
Betal- och e-penningföretag	118	33	1	4
Konsumentkreditinstitut	82	6	1	9
Försäkringsförmedlare	1064	17	39	0

Källa: Platina

Med riktade tillsynsaktiviteter avses endast vissa undersökningar, tillståndsprövningar och sanktionsärenden. Modellen för beräkning beskrivs i rapporten Återrapportering av tillsynsinsatser, FI dnr 18-2861.

Tabellen nedan visar antal ärenden inom respektive kategori. Ett ärende kan riktas mot flera företag i samma företagskategori.

Tabell 9 Antal tillsynsärenden per företagskategori

Företags-kategori	Undersökningar			Översyns- och utvärderings- processer			Tillstånd			Sanktioner		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
År												
Banker	42	30	41	8	15	11	7	7	7	1	1	2
Sparbanker	47	47	47	1	2	5	-	-	-	2	-	-
Kreditmarknads-företag	34	11	27	2	6	5	3	5	5	1	-	-
Livförsäkrings-företag	28	28	27	18	13	23	1	-	1	1	-	-
Skade-försäkrings-företag	110	121	114	52	51	76	1	5	9	-	1	-
Fond-försäkrings-företag	8	8	9	3	6	8	-	-	1	-	-	-
Tjänste-pensionsinstitut	11	2	11	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Värdepappers-bolag	7	38	7	18	2	-	-	-	-	2	-	-
Fondbolag	18	19	9	5	-	-	-	-	-	-	-	-
AIF-förvaltare	4	16	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Marknadsplatser och clearing-företag	2	1	5	-	1	-	-	-	1	-	2	-
Betal- och e-penningföretag	40	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Konsument-kreditinstitut	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Försäkrings-förmedlare	2	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	358	323	313	107	97	128	12	17	24	7	4	2

Källa: Platina

BANKOMRÅDET

Verksamheten på bankområdet 2017 präglades av det årliga genomförandet av översyns- och utvärderingsprocessen (ÖUP) för de tolv största bankerna samt arbetet med att stärka resurserna för tillsyn av storbankerna. Under det första halvåret hade arbetet ett särskilt fokus på Nordea, främst till följd av att tidigare dotterbanker i Danmark, Finland och Norge från den 1 januari gjordes om till filialer till det svenska moderbolaget. I och med att Nordea i september meddelade sin avsikt att flytta sitt huvudkontor till Finland styrdes en del av dessa resurser över till att förbereda inför överföringen av tillsynsansvaret till Europeiska centralbanken (ECB) och den finska tillsynsmyndigheten.

Översyns- och utvärderingsprocesser

FI genomförde under 2017 inom ramen för översyns- och utvärderingsprocesser (ÖUP) fördjupade risk- och kapitalbedömningar av de tolv största bankerna och ytterligare två institut. Utvärderingarna av de fyra storbankerna som har gränsöverskridande verksamhet genomfördes i samarbete med tillsynsmyndigheter i övriga länder där bankerna är verksamma. För dessa banker hålls riskuppföljningsmöten med genomgång av djupgående analyser kvartalsvis.

Som ett led i att öka branschens förståelse för FI:s bedömningar genomfördes ett FI-forum om ÖUP. Under 2017 gjorde EBA en

granskning av FI:s arbete med ÖUP. EBA bedömde att FI överlag arbetar väl i linje med gällande riktlinjer. En rekommendation var att FI ska utveckla analysen av bankernas affärsmodeller.

Stresstester

Stresstester är en del av den fördjupade analysen av bankernas motståndskraft mot finansiell påfrestning. Under 2017 genomförde FI som en del av ÖUP det årliga stresstestet av de största bankerna för att bedöma storleken på kapitalplaneringsbufferten. Stresstestet visade på en god motståndskraft hos bankerna och motiverade inget extra kapitalkrav.

Återhämtningsplaner

FI har i uppgift att granska företagens återhämtningsplaner. Under 2017 utökades det omfattande granskningsarbetet till att förutom storbankerna även omfatta de medelstora bankerna.

Bolåneundersökning och konsumtionskreditundersökning

Den årliga bolåneundersökningen fokuserar på olika aspekter av kreditriskhantering i samband med bostadsutlåning. Samtidigt som bolåneundersökningen ingår i FI:s analyser av utvecklingen på bolånemarknaden ur ett makroekonomiskt perspektiv, utgör den en viktig del av FI:s företagsspecifika tillsyn. Undersökningen för 2017 gjordes på storbankerna samt fyra andra banker, vilka tillsammans utgör större delen av den svenska bolånemarknaden. Undersökningen resulterar i rapporten Den svenska bolånemarknaden, FI dnr 17-5096, med aggregerade resultat som publiceras på FI:s webbplats, samt en intern rapport som används för tillsyn. Den externa rapporten visade bland annat att amorteringskravet, som infördes ett halvår innan undersökningens stickprov togs, har haft avsedd effekt. Amorteringarna för hushåll med en belåningsgrad över 50 procent steg exempelvis markant.

Nordeas flytt av huvudkontoret

I september 2017 meddelade Nordea att banken har för avsikt att flytta sitt huvudkontor till Finland. Inför det slutliga beslutet av bolagsstämman har FI påbörjat arbetet med att förbereda de formella rättsliga beslut som krävs samt förbereda överlämningen av tillsynsansvaret till ECB och den finska tillsynsmyndigheten.

Granskning av interna modeller

Regelverket för bankernas interna modeller anger att banker ska estimerar sannolikhet för fallissemang (så kallade PD-estimat) utifrån medelvärden som täcker en fullständig ekonomisk cykel. Det innebär att faktiska fallissemang under begränsade perioder kan överstiga PD-estimaten utan att det i sig innebär ett brott mot regelverket. En bedömning av om PD-estimaten är för låga kräver en bred analys, som bland annat omfattar en bedömning av konjunkturutvecklingen på olika marknader. FI:s analys visade att majoriteten av bankerna som använder interna modeller måste justera sina modeller för att åstadkomma estimat som kan bedömas vara representativa för en fullständig ekonomisk cykel. Under 2017 arbetade FI med bedömningar av bankernas justeringar av PD-estimaten.

Övriga tillsynsinsatser

FI utövar även tillsyn över utgivarna av säkerställda obligationer, i huvudsak bolåneinstitut. Marknaden för säkerställda obligationer är

viktig för det svenska finansiella systemet. FI:s och de oberoende granskarnas arbete spelar därför en viktig roll för att upprätthålla väl fungerande marknader med gott förtroende. Under året fick två nya aktörer tillstånd att ge ut säkerställda obligationer och totalt finns det nu tio institut med tillstånd att ge ut säkerställa obligationer på den svenska marknaden.

Värdepapperisering kan ge upphov till risker som inte beaktas i nuvarande regelverk. FI beslutade därför att tillämpa en metod för att bedöma bankers kapitalkrav inom pelare 2 som tar hänsyn till återflödesrisk i samband med värdepapperiseringar.

När det gäller företagens operativa risker påbörjade FI under året en tematisk undersökning om informations- och cybersäkerhet i storbankerna samt i vissa utvalda medelstora banker.

FÖRSÄKRINGSOMRÅDET

Lågränteläget var fortsatt i fokus i FI:s tillsyn av livförsäkringsföretagen under 2017. Under året uppmärksammade FI också i flera sammanhang den fortsatt bristande kvaliteten på företagens rapportering och hur försäkringsföretagens rapporteringsrutiner borde stärkas. På regeringens uppdrag gjorde FI en kartläggning av personskaderegleringen i sakförsäkringsbolag.

Undersökningar med anledning av lågränteläget

Under 2017 gjorde FI en undersökning av riskerna med långvarigt låga räntor inriktad på medelstora och mindre försäkringsbolag. I likhet med tidigare undersökningar visar resultatet att företagen har förutsättningar att klara ett fortsatt lågt ränteläge. Ett långvarigt lågränteläge ökar dock företagens sårbarhet för andra risker, främst fallande tillgångspriser. Mot bakgrund av att marknadsräntorna förväntas fortsätta ligga på historiskt låga nivåer är det positivt att försäkringsföretagen har genomfört flera av de förslag på förbättringar av riskhanteringen som FI vid tidigare tillfällen har framfört. Exempelvis har företagen i ökad utsträckning utvärderat de ekonomiska riskerna och avkastningsbehoven vid långvarigt låga räntor.

FI följde också hur marknadsläget påverkar företagens placeringsstrategier och vilja att investera i alternativa tillgångar. Även om andelen alternativa tillgångar i företagens tillgångsportföljer har ökat något under den senaste tiden har de svenska försäkringsföretagen hittills haft en försiktig inställning till den typen av tillgångar. En minskad avkastning på aktier och fastigheter, och ett behov av att återinvestera ränteportföljerna, innebär att försäkringsföretagen kan komma att öka sina innehav i alternativa tillgångar. Genomlysningen och likviditeten i den typen av produkter kan vara begränsad, och vissa typer av investeringar kan vara utsatta för risken för politiska beslut som kan innebära förändrade förutsättningar.

Brister i rapporteringen

FI:s granskning av försäkringsföretagens rapportering visade på väsentliga brister. FI fann brister i mer än hälften av företagens kvantitativa årsrapportering. Även företagens kvartalsvisa rapportering var i flera fall av låg kvalitet, även om den har förbättrats över tiden. Med anledning av den bristande kvaliteten gjorde FI under året ett antal särskilda insatser, bland annat ett FI-forum och en

enkätundersökning. I november publicerade FI rapporten Försäkringsföretagens rapportering (FI dnr 17-10836) i syfte att ge vägledning om hur företagens interna styrning och kontroll av rapportering kan förbättras. I rapporten lyfter FI särskilt fram styrelsens ansvar för både rapporteringsprocesser och den faktiska rapporteringen. Rapportering kommer fortsättningsvis att vara ett fokusområde inom ramen för den löpande tillsynen, eftersom korrekt information är basen för en effektiv tillsyn.

Granskningar av företagens interna styrning

Under året granskade FI hur mindre företag har utformat företagsstyrningssystemet. FI ser att det är en utmaning för dem att leva upp till reglerna när det kommer till exempelvis organisera de centrala funktionerna och upprättande av ändamålsenliga styrdokument. FI granskade också hur större företag hanterar utläggning av operativ verksamhet eller funktioner som är av väsentlig betydelse. Utöver att det tillkommer vissa krav vid utläggning av sådan verksamhet finns begränsningar i ett företags möjlighet att ingå uppdragsavtal för sådan verksamhet, till exempel om det kan leda till att den operativa risken ökar väsentligt eller att försäkringstagarnas möjlighet till tillfredsställelse och fortlöpande service inte kan upprätthållas. FI fann att det inte alltid är tydligt vad styrelse och ledning anser vara operativ verksamhet eller funktioner som är av väsentlig betydelse, och att dokumentationen av detta behöver bli tydligare. FI anser att en otillräcklig dokumentation, i kombination med en bristfällig styrning av den utlagda verksamheten, kan tyda på en bristande förståelse hos styrelse och företagsledning för syftet med reglerna.

Ett företags process för att ta fram en egen risk- och solvensbedömning (Own Risk and Solvency Assessment, Orsa) är central i styrningen av företaget, och därmed också ett viktigt område i tillsynen. Utöver att granska företagens Orsa-rapporter har FI som uttryckligt mål att bidra till att öka kvaliteten i rapporterna genom att löpande kommunicera FI:s syn på företagens Orsa. Kommunikationen sker både brett, genom FI-forum och tillsynsrapporter, och i dialog med enskilda försäkringsföretag.

Orsa knyter ihop Solvens 2-regelverkets tre pelare med kapitalkrav, företagsstyrning och rapportering till en enda process, som ska mynna ut i en rapport med kvantitativa och kvalitativa slutsatser. En viktig del är att ett företag, med utgångspunkt från sin verksamhet och riskerna förknippade med den, ska göra en egen bedömning av det kapital som verksamheten kräver och andra åtgärder som krävs för att hantera materiella risker. FI kunde konstatera att företagens arbete med Orsan har förbättrats men att fortsatta förändringar behövs. FI lyfter till exempel fram att ett företag ska beskriva den egna riskprofilen och de väsentliga risker som påverkar verksamheten, inte enbart med utgångspunkt från de risker som ingår i kapitalkravsberäkningen enligt regelverket. FI lyfter också fram att Orsans centrala betydelse i styrningen av ett försäkringsföretag innebär att styrelsen bör delta aktivt i hela processen.

FI:s kartläggning av personskaderegleringen

Den 15 december rapporterade FI regeringsuppdraget, FI dnr 17-540, att kartlägga och analysera om försäkringsföretagen upprätthåller god försäkringsstandard i personskaderegleringen. FI har granskat de

processer, rutiner och systemstöd som försäkringsföretagen använder i skaderegleringen, internt och i prövningsnämnder, och bedömt om de fungerar tillfredsställande eller bör förbättras.

FI fann att handläggningen av personskador i stort sett fungerar väl, men att det finns vissa förbättringar att göra. Utgången i personskadeärenden kan få stora konsekvenser för skadelidande och en del skadelidande misstror skaderegleringen i försäkringsföretagen. Sett till antalet personskador är det ändå förhållandevis få klagomål på skaderegleringen. FI kommer att följa upp skaderegleringsprocessen i sin löpande tillsyn och i dialog med företagen.

FI bedömer däremot att det behövs en särskild tillsyn för att säkerställa en god kvalitet på de medicinska bedömningarna i skaderegleringsprocessen. Detta för att underbygga ett ökat förtroende för den medicinska rådgivningen. Det finns behov av att utvärdera om de medicinska bedömningarna är objektiva, enhetliga, bygger på korrekta underlag och i övrigt är tillräckligt väl genomförda. Sådan tillsyn kräver medicinska kunskaper och måste därför hanteras av ett annat organ än FI.

MARKNADSOMRÅDET

Tillsynen av värdepappersmarknaden präglades under 2017 av att det gjordes ett stort antal noteringar av nya värdepapper. Det resulterade i en hög belastning för granskningar och tillståndsgivning av prospekt.

I februari trädde en ny kompletteringslag till marknadsmissbruksförordningen i kraft, vilket medförde ökade krav på marknadsaktörer och förändringar i FI:s tillsyn av handeln. Som en följd av den nya lagen förändrades och utökades FI:s tillsyn av misstänkt marknadsmissbruk.

I juli trädde en ny prospektförordning i kraft. Den nya förordningen är en del av kapitalmarknadsunionen och syftar bland annat till att hjälpa företagen att få tillgång till mer diversifierade kapitalkällor, få marknaderna att fungera mer effektivt och ge investerare och sparare möjligheter att placera sina pengar på ett mer effektivt sätt.

FI fokuserade i den löpande tillsynen inom Marknadsområdet på den finansiella infrastrukturen och på företags åtgärder för att förhindra att de utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Systemviktiga infrastrukturföretag

I det finansiella systemet finns det ett antal enskilda företag som tillhandahåller infrastruktur för finansmarknaden. Flertalet av dessa betraktas som systemviktiga. Under 2017 låg fokus i flera av undersökningarna på hur företagen hanterar intern styrning och kontroll i samband med utkontraktering av tjänster.

En viktig komponent i tillsynen för flera av de systemviktiga företagen, bland annat Nasdaq Clearing AB, Euroclear Sweden AB och Nasdaq Stockholm AB (Stockholmsbörsen), är samarbeten med andra internationella myndigheter, exempelvis i form av gemensamma tillsynskollegier. Syftet är att nå en harmoniserad syn på och tillämpning av gemensam lagstiftning och gemensamma frågeställningar. FI leder tillsynskollegiet för Nasdaq Clearing AB. Bland de viktiga frågorna under 2017 fanns aktuella och planerade tillsynsaktiviteter samt potentiella effekter av Brexit. För tillsynssamarbetet kring Euroclear Sweden AB har frågor om de pågående auktorisationerna på basis av nya EU-regler varit centrala.

Cybersäkerhetshot och arbetet med detta har varit en viktig fråga i samtliga internationella tillsynssamarbeten.

Transparens

FI utövar tillsyn utifrån flera regelverk för att minska informationsasymmetrier på värdepappersmarknaden. Tillsynen består i att övervaka emittenters informationsgivning, rapportering av transaktioner från personer i ledande ställning (insynsrapportering), rapportering av korta nettopositioner (blankning) och rapportering från större ägare i börsbolag av förändringar i innehav (flaggning).

FI:s löpande övervakning av rapportering av värdepappers-transaktioner resulterade i att FI under 2017 initierade 329 utredningar om misstänkt sen eller felaktig insynsrapportering, 33 utredningar om misstänkt sen eller felaktig flaggningsanmälan samt 66 utredningar om sen eller felaktig rapportering av kort nettoposition. De sanktionsbeslut som fattas i utredningarna publiceras löpande på FI:s webbplats för att öka kunskapen hos dem som berörs av regelverken.

FI hanterar även tips och anmälningar från allmänheten samt utreder andra indikationer på överträdelser av remittenter eller andra aktörers skyldigheter enligt marknadsmissbruksförordningen, lagen om handel med finansiella instrument och blankningsförordningen. Detta arbete resulterade i att FI under 2017 initierade tolv utredningar om misstänkta överträdelser.

Marknadsmissbruk

Den 1 februari 2017 ändrades regelverket rörande marknadsmissbruk. Tidigare skickades FI alla anmälningar vidare till Ekobrottsmyndigheten (EBM) utan åtgärd från FI. Numera bedömer FI alla anmälningar som kommer in. Om FI bedömer att en överträdelse har skett kan FI ingripa genom att exempelvis tilldela en sanktionsavgift. Om FI bedömer att ett brott har begåtts, lämnar FI över ärendet till åklagare på EBM.

FI ansvarar för att bevaka och utreda överträdelser av förbudet mot insiderhandel och marknadsmanipulation. FI agerar på tips från marknadsplatser och allmänhet men kan också på eget initiativ utreda ärenden vid misstanke om en överträdelse. Antalet anmälningar från marknadsaktörerna ökade jämfört med förra året. Totalt gjordes 368 anmälningar om misstänkt insiderhandel och 267 anmälningar om misstänkt marknadsmanipulation.

Genom sin tillsyn ansvarar FI också för att marknadsaktörernas marknadsövervakning lever upp till de krav som lagar, regler och riktlinjer ställer. FI gör dels löpande tillsyn av handelsplatser, värdepappersbolags och bankers marknadsövervakning, dels riktade undersökningar.

Under året hade FI kvartalsvisa möten med handelsplatserna. Inga indikationer visade vid denna tillsyn på en för låg nivå på marknadsövervakningsfunktionerna.

Under 2017 arbetade FI även med att ta fram rutiner och processer för att anpassa verksamheten till de nya reglerna om bekämpning av marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden som trädde i kraft den 1 februari 2017. En del av det arbetet gällde FIs samverkan med Ekobrottsmyndigheten.

Samverkan med Ekobrottsmyndigheten

FI samarbetar med Ekobrottsmyndigheten (EBM) för att underlätta ett effektivt arbete i bekämpningen av marknadsmissbruk. I anslutning till att den nya regleringen om marknadsmissbruk trädde ikraft ingick myndigheterna ett nytt samverkansavtal. Myndigheterna har till exempel ett nära samarbete gällande bedömningarna av anmälningarna. FI och EBM informerar också varandra löpande om respektive myndighets planerade samt pågående aktiviteter och slutsatser av arbetet. En särskild arbetsgrupp fokuserar sedan september 2017 på praktiska frågor kring praxisbildning och utredningsarbete.

Diskussioner behandlade bland annat gränsdragningen mellan myndigheternas behörighetsområden och utredningsansvar, liksom olika frågor om sanktioner och ingripanden. Under delar av 2017 var en åklagare från EBM med i FI:s arbetsgrupp som bedömer om ärenden ska utredas vidare av FI eller anmälas till EBM. Personalen från de båda myndigheterna har praktiserat hos varandra för att få en inblick i den löpande verksamheten. FI har genom dessa samråd även fått tips och information som kan användas i tillsynen.

Myndigheterna samarbetade även i kommunikationen om marknadsmissbruk och samordnade till exempel informationsgivning på respektive myndighets webbplats. FI deltog tillsammans med EBM i ett seminarium om samarbetet på Stockholms universitet. En gemensam debattartikel publicerades i dagspressen. EBM deltog även i det FI-forum som hölls i februari 2017 för att informera om det nya regelverket.

Sammanfattningsvis utvecklades och fördjupades samverkan mellan myndigheterna under 2017.

Redovisningstillsyn

Generellt syftar redovisningstillsyn till att säkerställa att marknaden får tillgång till regelbunden och rättvisande finansiell information. För FI innebär redovisningstillsynen tre typer av aktiviteter: tillsyn över de reglerade marknaderna, direkt redovisningstillsyn och deltagande i det europeiska samarbetet för redovisningstillsyn inom Esma.

Revisionstillsyn

Enligt lag (2016:429) om tillsyn över företag av allmänt intresse i fråga om revision har FI från och med den 17 juni 2016 ansvar för att bedriva viss revisionstillsyn. Generellt kan FI:s revisionstillsyn sägas syfta till att övervaka att företag anlitar och hanterar revisorer på ett sätt som säkerställer att revisionen fungerar som den är tänkt att göra, det vill säga att utgöra en kvalitetssäkring av företagets finansiella rapportering. Inom revisionstillsynen gjorde FI under året en temaundersökning. Resultatet av denna kommer att publiceras 2018.

Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

I början av 2017 avslutades en längre utvärdering utförd av den internationella tillsynsorganisationen FATF (Financial Action Task Force) om hur effektivt Sverige arbetar med att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. FATF publicerade en rapport i april 2017. Sammantaget visade rapporten att Sverige håller en god nivå på sitt arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism men det framkom att Sverige bör utöva mer tillsyn.

FI avslutade under året två tillsynsundersökningar som initierats till följd av de så kallade Panamadokumenten. Vidare avslutades tillsynsundersökningar genomförda mot fyra fristående sparbanker och tre andra små och medelstora banker.

KONSUMENTSKYDD SOMRÅDET

Rapporten Konsumentskyddet på finansmarknaden, FI dnr 17-7486, publicerades i maj 2017 och i samband med det ordnade FI också en Konsumentskyddsdag. Rapporten lyfte fram de mest prioriterade områdena där konsumentskyddet behöver stärkas. Det handlar om risker med överskuldssättning, framför allt konsumtionslån, och risker för att konsumenter får lån de inte kan betala tillbaka. En annan prioriterad risk var olämpliga placeringar, i första hand sparprodukter som är komplexa och/eller har avgifter som gör det svårare för konsumenter att överblicka konsekvenserna av sina beslut. FI ökade också insatserna för att kommunicera med företagen under tillsyn och genomförde ett flertal FI-forum kopplade till konsumentskydd. FI hade även löpande kontakt med branschföreningarna om konsumentskyddsfrågor, liksom med enskilda bolag.

Intressekonflikter inom koncerner

För att verksamheten på finansiella företag ska fungera tillfredsställande är det avgörande att kunders intressen inte påverkas negativt av intressekonflikter². Exempelvis när det gäller fondförvaltning är det spararna som äger kapitalet och står risken, samtidigt som fondbolagen och deras ägare har kontrollen över investeringarna. Lagen om värdepappersfonder föreskriver visserligen att fondbolaget uteslutande ska handla i fondandelsägarnas intresse, men det kan vara mycket svårt för en enskild fondsparare att avgöra om fondbolaget gjort så fullt ut, eller om man vägt in andra, egna intressen. FI gjorde under året en tematisk undersökning av intressekonflikter som kan uppstå i fondbolag och hos AIF-förvaltare när dessa ingår i koncerner. Bolagens ansvar att vidta åtgärder för att förhindra att kundernas intressen påverkas negativt av intressekonflikter är en av de mest centrala delarna i regelverken för dessa typer av företag.

Kartläggning av fondandelsfonder

FI gjorde under året en kartläggning av 25 fondandelsfonder från olika företag. Syftet var att få en fördjupad förståelse för hur företagen väljer fonder, fondernas avgifter och rabatter samt placeringsinriktning och hur fondandelsfonden beskrivs för konsumenterna. Kartläggningen visade att hanteringen varierade kraftigt mellan olika företag.

Kapitalbaskrav baserat på fasta omkostnader

FI har undersökt den reglerade metod som 35 värdepappersföretag med begränsad auktorisation att tillhandahålla värdepapperstjänster, använder för att beräkna kapitalbaskrav baserat på fasta omkostnader. Undersökningen syftade till att göra en kvalitetskontroll av denna reglerade metod för att beräkna de fasta omkostnaderna samt att kontrollera hur fasta omkostnader och riskvägda exponeringsbelopp redovisats i den löpande periodiska inrapporteringen till FI.

² Se Prop 2002/03:150 En ny lag om investeringsfonder.

Kartläggning av konsumentkrediter

FI gjorde en kartläggning av konsumentkrediter. Det skedde genom en enkät som skickades ut till banker och kreditmarknadsbolag som betalat ut krediter på upp till 500 000 kronor. Syftet var att identifiera beteenden hos kreditgivare som ökar risken för att en konsument överskuldssätter sig. Kartläggningen visade bland annat att kostnaderna för den här typen av lån är höga och att kreditförmedlare används i hög utsträckning.

Kartläggning av betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer och e-pengainstitut

FI genomförde under hösten 2017 en kartläggning som omfattar betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer och e-pengainstitut. Syftet med kartläggningen var att ta reda på i vilken utsträckning företagen uppfyller delar av de lagkrav som följer av lag (2010:751) om betaltjänster (LBT) respektive lag (2011:755) om elektroniska pengar (LEP) samt FI:s föreskrifter för respektive lagstiftning.

Kartläggning av försäkringsförmedlare

FI gjorde under sommaren 2017 en enkätundersökning riktad mot försäkringsförmedlare. Syftet med undersökningen var att inventera i vilken utsträckning som försäkringsförmedlare har gått utbildningar för att uppfylla de kunskapskrav som följer av lagen (2005:405) om försäkringsförmedling (LFF) samt FI:s föreskrifter och allmänna råd FFFS 2005:11 om försäkringsförmedling.

Undersökningen omfattade cirka 220 försäkringsförmedlare och gällde både fysiska och juridiska personer med tillstånd att driva försäkringsförmedling.

Hållbarhet

Den 1 januari 2018 infördes ett nytt lagkrav som innebär att fondbolag, förvaltningsbolag och AIF-förvaltare ska lämna information om fondens förvaltning när det gäller på hållbarhet. Kravet syftar till att underlätta för investerare att bedöma vilka hållbarhetsaspekter som beaktas vid fondförvaltningen.

Under 2017 gjorde FI en kartläggning av den information som lämnas till konsumenter om hållbarhetsaspekter i ett urval av fonder. Syftet var att undersöka om konsumenterna får relevant och tydlig information om hur fonderna beaktar hållbarhetsaspekter som gör det möjligt för konsumenterna att göra medvetna val. Kartläggningen visade att fondbolagen ger relativt omfattande information om hur hållbarhetsaspekter beaktas. FI:s slutsats var att informationen i stor utsträckning motsvarar vad som framgår i de processer och rutiner som används i förvaltningen samt av fondens innehav. Dock framgick också att det ändå inte är enkelt för konsumenterna att förstå informationen och att med hjälp av den jämföra olika fonder. FI kunde vidare konstatera att de branschinitiativ som har tagits ger goda förutsättningar för ett fortsatt självregleringsarbete.

PPM:s fondtorg

Under 2017 inträffade ett antal händelser som berörde Pensionsmyndighetens fondtorg, och som ledde till en rad åtgärder från FI:s sida. Händelserna inom fondtorget har för FI:s inrebit samarbete med Pensionsmyndigheten, EBM och ett antal utländska tillsynsmyndigheter.

Investeringsbedrägerier

FI varnade under året för 1 129 oseriösa företag, som verkar på marknaden utan nödvändiga tillstånd. Under 2017 handlade det främst om olika typer av aktierelaterade bedrägerier, men även bedrägerier relaterade till binära optioner. Varningarna är en del av ett internationellt samarbete mellan tillsynsmyndigheter. FI fattade beslut om varning i 18 fall. Övriga varningar mottog FI från utländska myndigheter.

Myndighetssamverkan om konsumentskydd

FI har samverkat med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten för att informera om respektive myndighets planerade aktiviteter och för att dela slutsatser av arbetet. FI får genom dessa samråd tips och information som kan användas i tillsynen. Utöver löpande kontakter hade FI och Konsumentverket två övergripande samrådsmöten under 2017. FI och Pensionsmyndigheten samarbetade på motsvarande sätt. Myndigheterna höll tre övergripande samrådsmöten.

Inom tillsynen sker samverkan främst med Konsumentverket inom den delade tillsynen av konsumentkreditföretag. I FI:s arbete inom fondområdet rörde samarbetet under 2017 den dialog som FI har fört med branschen om en standardisering eller självreglering vad gäller information om hållbarhetsaspekter i fonder.

FI deltog tillsammans med Konsumentverket och Kronofogden i Konsumentverkets regeringsuppdrag om överskultsättning, både i samverkansrådet mellan flera myndigheter och organisationer och i projektet.

Samarbetsavtalet från 2010 mellan FI och Konsumentverket reviderades under hösten 2017. Samarbetsavtalet syftar till att effektivisera tillsynen och undvika dubbla tillsynsinsatser.

FI samverkar också med Konsumentverket i styrelsearbetet för Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas Försäkringsbyrå. FI deltog dessutom tillsammans med flera myndigheter och organisationer i Konsumentverkets upplysningstjänst för konsumenter Hallå konsument.

Pensionsmyndigheten och FI hade under 2017 stort utbyte relaterat till premiepensionssystemet. FI har deltagit i samråd i samband med Pensionsmyndighetens regeringsuppdrag om stärkt konsumentskydd inom premiepensionen. Pensionsmyndigheten har vidare lämnat information till FI om klagomål från konsumenter som har varit till nytta i tillsynen av enskilda företag.

Inom Finansiell folkbildning, som beskrivs separat under Övrig verksamhet, är målet att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden. Detta arbete har skett i samarbete med andra myndigheter, organisationer och företag.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE TILLSYN

FI samarbetar på flera områden med tillsynsmyndigheter i andra länder och det gränsöverskridande samarbetet har blivit alltmer omfattande. Inom EU bildas ett så kallat tillsynskollegium för varje gränsöverskridande finansiellt företag av större betydelse. Kollegiet består av de nationella tillsynsmyndigheter i de länder där företaget har mer betydande verksamhet, med hemlandsmyndigheten som ordförande. FI har ansvaret att leda arbetet inom fyra sådana kollegier inom bankområdet. FI är medlem i ytterligare fyra bankkollegier som

leds av andra länder. Dessutom deltar FI i de resolutionskollegier som leds av Riksgälden i egenskap av svensk resolutionsmyndighet. På försäkringsområdet leder FI sex kollegier och deltar i ytterligare åtta. På marknadsområdet leder FI ett kollegium och deltar i ytterligare fyra.

SYSTEMSTABILITET OCH MAKROTILLSYN

FI:s stabilitetsuppdrag

Finansiell stabilitet innebär att det finansiella systemet kan upprätthålla sina grundläggande funktioner under skiftande ekonomiska förutsättningar. Utöver att verka för god motståndskraft i det finansiella systemet har FI sedan några år också fått ansvar för att motverka obalanser på kreditmarknaden. Syftet med FI:s arbete på detta område är att motverka att utvecklingen på kreditmarknaden förstärker eller orsakar makroekonomiska störningar, störningar som kan uppkomma även om det finansiella systemet i sig är stabilt.

De åtgärder som FI föreslagit och genomfört under de senaste åren för att begränsa risker kopplade till de växande skulderna i hushållssektorn är ett uttryck för FI:s arbete utifrån det vidgade uppdraget.

När FI hade fått sitt utvidgade stabilitetsuppdrag 2014 uppstod dock oklarheter om vilka konkreta befogenheter myndigheten skulle anses ha för att vidta åtgärder av denna karaktär. FI har i olika sammanhang påpekat behovet av breda befogenheter för att kunna vidta olika slag av kreditmarknadsstabiliserande åtgärder, om och när behov uppstår. Samtidigt har FI betonat vikten av att åtgärder som brett och direkt kan påverka hushåll och företag behöver vara demokratiskt förankrade. I december 2017 beslutades, i bred politisk enighet, att FI skulle få ett sådant brett mandat. Grundprincipen är att FI lägger fram förslag till en viss kreditmarknadsstabiliserande åtgärd till regeringen. Förutsatt att regeringen säger ja, genomför FI förslaget.

Det skärpta amorteringskravet

Diskussionen under 2017 handlade i hög grad om det förslag till ett skärpt amorteringskrav som FI föreslog i juni 2017. Förslaget syftade till att öka den finansiella motståndskraften hos hushåll med höga skulder i relation till sina inkomster.

De nya reglerna innebär att nya bolånetagare som lånar mer än 4,5 gånger sin bruttoinkomst ska amortera 1 procent mer av bolånet per år jämfört med tidigare regler. Det skärpta amorteringskravet innebär att de mest sårbara hushållen, det vill säga de som har stora skulder både i förhållande till sina inkomster och till bostadens värde, kommer att amortera minst 3 procent av bolånet per år.

Efter remissbehandlingen och de revideringar som den ledde till under hösten, lämnades förslaget till Regeringen. Regeringen sa ja till förslaget den 30 november 2017, varefter FI:s styrelse den 11 december beslutade att det skärpta amorteringskravet ska tillämpas från den 1 mars 2018.

FI:s stabilitetsrapport

I rapporten Stabiliteten i det finansiella systemet, FI dnr-8802 och FI FI dnr 19374, redovisar FI två gånger per år sin bedömning av stabiliteten i det finansiella systemet och de risker som kan finnas för finansiella obalanser i svensk ekonomi. FI lämnar sin syn på de sårbarheter som finns i det svenska systemet och hur dessa kan

innebära problem för finansiell och ekonomisk stabilitet. FI redogör också för de åtgärder som vidtagits för att minska sårbarheterna och vad som kan behöva göras framöver. I 2017 års rapporter, gjorde FI bedömningen att motståndskraften i det svenska finansiella systemet överlag är tillfredsställande, samtidigt som den speciella makroekonomiska situationen, med en kombination av stark tillväxt och låga räntor, också innebär risker och utmaningar. Den starka utlåningstillväxten och de växande skulderna i hushållssektorn är en del av denna problematik, som ytterligare förstärks av de strukturella problemen på den svenska bostadsmarknaden.

FI bedömde att det i ett läge med högre räntor eller växande arbetslöshet eller fallande bostadspriser, kan uppstå en situation där många hushåll påtagligt tvingas strama åt sin konsumtion. Detta kan i sin tur skapa betydande makroekonomiska problem. Det är mot den bakgrunden som det skärpta amorteringskravet ska ses (se ovan).

RAPPORTERING

Nationella föreskrifter och internationella regelverk ställer krav på rapportering av finansiell data till FI. Utvecklingen av systemstödet för att hantera de nya rapporteringskraven fortsatte under 2017. Arbete med utveckling av ett nytt system för autentiseringslösningar som används av externa rapportörer samt det globala samarbetet med ett systemstöd för kommande rapportering av Mifir/Mifid2 har pågått under 2017 för att möjliggöra rapportering under kommande år. Under 2017 har även system och rutiner anpassats för att dela Nordeas filialrapporter med andra nordiska tillsynsmyndigheter.

Inom EU pågår arbete med flera direktiv som kommer att påverka företagens rapportering kommande år. FI arbetar fortlöpande för att säkerställa system, processer och organisation för att hantera den rapportering och efterföljande kvalitetsgranskning som följer av de nya regelverken.

SANKTIONER

Att identifiera och ingripa mot regelöverträdelser, bland annat i form av sanktioner, är en viktig del av FI:s verksamhet. Att ingripa är dock inte ett mål utan ett medel. Målet är att förebygga situationer och problem som annars skulle kunna innebära stora kostnader för samhället. Antalet sanktionsbeslut varierar mellan åren och beror på allvaret i de brister som FI upptäcker i tillsynen. De flesta ingripandebesluten, exempelvis särskilda avgifter, fattas av en områdeschef eller, efter delegering, av annan. I vissa fall är det FI:s styrelse som beslutar om en sanktion. Det gäller de beslut som innebär återkallelse av verksamhetstillstånd, varning eller anmärkning samt straffavgifter och sanktionsavgifter.

Under 2017 beslutade FI:s styrelse om sju sanktioner, vilka redogörs för nedan.

FI beslutade att ge ett värdepappersbolag en varning förenad med en sanktionsavgift. Bolaget hade under 2015 och 2016 systematiskt brutit mot regler av central betydelse i kapitaltäckningsregelverket.³

Ett kreditmarknadsbolag fick en varning och sanktionsavgift för brister i kredithantering och i hanteringen av kreditrisker och

³ Enligt 25 kap. 1 och 8 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

jävs krediter.⁴ Bristerna innebar att bolaget saknade den interna styrning och kontroll som krävs i ett kreditinstitut.

Två banker fick sanktioner för brister ibland annat kreditprocessen och kontrollen över risker i verksamheten. I det ena fallet var det fråga om allvarliga överträdelser och FI beslutade därför att ge banken en varning förenad med en sanktionsavgift.⁵ Den andra banken fick en anmärkning och sanktionsavgift.⁶

FI beslutade att ge ett försäkringbolag en anmärkning och straffavgift. Bolaget hade under 2013 och 2014 brutit mot försäkringsrörelselagens regler om fördelning av återbäring för vissa typer av riskförsäkringar.⁷

En bank fick anmärkning förenad med en sanktionsavgift för att ha rapporterat värdepapperstransaktioner på ett felaktigt sätt.⁸

FI beslutade att ge ett värdepappersbolag en varning förenad med en sanktionsavgift. Bolaget hade haft bristfälliga rutiner och dålig kontroll i sin hantering av kundernas medel.⁹

4 Enligt 15 kap. 1 och 7 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

5 Enligt 15 kap. 1 och 7 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

6 Enligt 15 kap. 1 och 7 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

7 Enligt 18 kap. 1 och 2 samt 16–18 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043).

8 Enligt 25 kap. 1, 8, 9 och 10 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

9 Enligt 25 kap. 1 och 8 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Tabell 10 Antal beslutade sanktioner

Beslutade sanktioner	2017	2016	2015
Ingripanden beslutade av styrelsen	7	6	4
-varav anmärkning	0	0	0
-varav anmärkning och sanktionsavgift eller straffavgift	3	3	1
-varav varning	0	0	0
-varav varning och sanktionsavgift eller straffavgift	4	1	1
-varav erinran	0	0	0
-varav erinran och straffavgift	0	1	0
-varav återkallelse av tillstånd	0	1	0
-varav föreläggande att upphöra med registrerad verksamhet	0	0	2
Ingripanden på kapitalmarknaden	244	166	179
-varav sanktionsavgifter vid sen eller felaktig insynsrapportering	166	67	105
-varav sanktionsavgift vid överträdelse av flaggningsreglerna enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	11	19	18
- varav sanktionsavgift vid överträdelse av prospektregelverket och regelverket om offentliga uppköpserbjudanden enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	2	2	0
- varav särskild avgift för sen blankningsanmälan	16	9	27
- varav godkända sanktionsförelägganden enligt lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning	18	-	-
- Förseningsavgifter enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse, lag om betaltjänster, försäkringsrörelselagen, lag om värdepappersmarknaden, lag om värdepappersfonder, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder	31	69	29
Summa	251	172	183

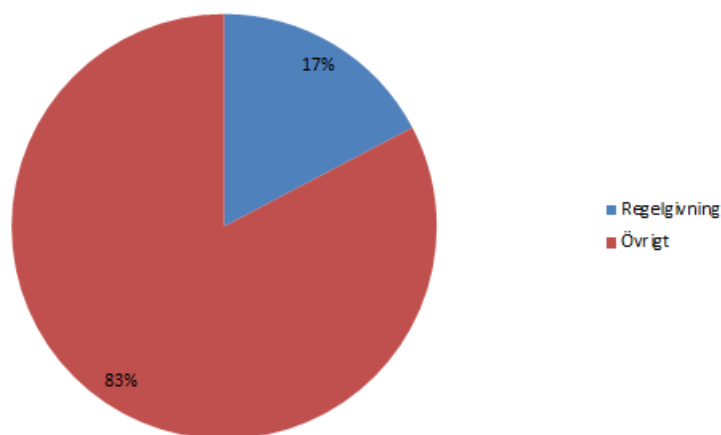
Källa: Platina

RESULTATBEDÖMNING

FI har omsatt ökade resurser till stärkt tillsyn under året. En allt mer kommunikativ tillsyn gör att fler nås av FI:s analyser och analyserna håller, som framgår ovan, både bredd och djup. Den nya undersökningsprocessen har dessutom lett till ökad effektivitet. FI gör bedömningen att myndigheten lyckats i sin målsättning att ha ett tydligt fokus på de prioriterade riskerna. Även FI:s andra övergripande målsättning vad gäller tillsynen att i tillfredsställande omfattning täcka alla företag där FI har det primära tillsynsansvaret uppnåddes för nästan alla företagskategorier. Här skedde en förbättring under 2017.

Regelgivning

Diagram 3 Kostnad för regelgivning i förhållande till FI:s totala kostnader

Mål enligt regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

FI arbetar med regelgivning för att uppnå målet om ett stabilt finansiellt system med högt förtroende och välfungerande marknader samt ett högt skydd för konsumenterna. En majoritet av regelarbetet föransleds av EU-krav. Nationellt tar FI fram forskrifter och allmänna råd. Nedlagd tid för regelgivningsarbetet ökade något jämfört med 2016.

Tabell 11 Tid och kostnad för regelgivning, tkr

	2017		2016		2015	
	Timmar	Netto-kostnad**	Timmar	Netto-kostnad**	Timmar	Kostnad*
Regelarbete	60 158	74 661	54 492	66 516	64 755	76 390
Internationellt arbete	26 758	36 731	25 579	35 882	21 916	25 854
Metodutveckling***	-	-	3 709	4 805	1 838	2 168
Totalt regelgivning	86 917	111 392	83 780	107 203	88 509	104 412

* Fördelningen av kostnader har räknats om för 2015. Tidigare redovisades kostnader för utbildning separat med från 2016 redovisas det som indirekta kostnader och fördelas på de olika verksamheterna.

** Nettokostnaden redovisas från 2016 och består av kostnader och indirekta intäkter som allokerats till de olika verksamheterna.

*** Från 2017 redovisas inte metodutveckling utan fördelas på de olika verksamheterna.

Källa: Agresso

PRESTATIONER

Antalet föreskrifter och allmänna råd minskade jämfört med 2016 samtidigt som redovisad tid och kostnad ökade. Detta beror på att årets föreskrifter generellt varit mer omfattande. Dessutom gick mycket tid till regelarbete som inte mynnat ut i föreskrifter, som uppdragen kring fintech och kapitalkravsreglering; se nedan.

Tabell 12 Prestationer inom regelgivning, antal

Prestation	2017	2016	2015
Föreskrifter och allmänna råd	23	37	23

Källa: Platina

FÖRESKRIFTSARBETE

Nedan redovisas några av de större föreskriftsarbeten som avslutades och vissa föreskrifter som trädde i kraft under året.

FI arbetade under året med att ta fram nya föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (FFFS 2017:11). Genom föreskrifterna skärps kraven på finansiella företag att bedöma hur stor risken är att de används för penningtvätt och finansiering av terrorism. Företagen ska anpassa sina rutiner och andra åtgärder till de risker de har identifierat. Föreskrifterna innehåller även nya krav på funktioner för regelefterlevnad, intern kontroll och på visselblåsningssystem. Föreskrifterna är en följd av EU:s fjärde penningtvättsdirektiv. Föreskrifterna trädde i kraft samtidigt som den nya lagen, den 1 augusti 2017.

Under året slutfördes även arbetet med nya regler om vissa betalkonton (FFFS 2017:1). Föreskrifterna är ett led i genomförandet av EU:s betalkontodirektiv. Syftet med direktivet är att alla konsumenter ska få tillgång till tjänster som betalkonton, bankkort och internetbetalningar. Målet är också att underlätta för konsumenterna att jämföra bankernas avgifter och att byta bank eller annan betaltjänstleverantör. En del av föreskrifterna trädde i kraft den 1 juni 2017 och resterande del trädde i kraft den 1 januari 2018.

Under året beslutades nya föreskrifter om värdepappersrörelse (FFFS 2017:2). De nya reglerna började gälla den 3 januari 2018. Föreskrifterna är en följd av EU-direktivet om marknader för finansiella instrument (Mifid 2). Föreskrifterna innehåller regler om hur värdepappersinstitut ska organisera sin verksamhet och agera mot sina kunder. Reglerna gäller bland annat kunskap och kompetens, produktstyrningskrav, skydd av kunders tillgångar och tredjeparts-ersättningar (incitament).

För att genomföra Mifid 2 och anpassa nationella regler till EU-förordningen om marknader för finansiella instrument (Mifir) och till ändringar i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden har ändringar också gjorts i marknadsplatsföreskrifterna. Ändringarna innebär bland annat att bestämmelserna om information efter handel, om undantag och dispens från skyldigheten att offentliggöra information före och efter handel, samt om systematiska internhandlare har upphävts. Föreskriftsändringarna trädde i kraft den 3 januari 2018.

Under året beslutade FI om vissa anpassningar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:14) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och

värdepappersbolag. Ändringarna är främst föranledda av de nya internationella redovisningsstandarderna IFRS 9 Finansiella instrument och IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. Det handlar bland annat om nya principer för nedskrivningar, klassificering och värdering av finansiella instrument samt intäktsredovisning. Ändringarna ska börja tillämpas under 2018.

Förslag till kapitalkravsreglering för tjänstepensionsföretag

Den 16 mars 2017 gav regeringen FI i uppdrag att lämna förslag till en kapitalkravsreglering för tjänstepensionsföretag. FI redovisade förslaget till regeringen den 1 september. I linje med regeringens instruktioner föreslår FI en reglering med kapitalkrav i två nivåer – ett schablonmässigt och ett riskkänsligt kapitalkrav – där olika tillsynsåtgärder blir aktuella beroende på vilket kapitalkrav som ett tjänstepensionsföretag inte uppfyller.

Det riskkänsliga kravet som FI föreslår är utformat med utgångspunkt från FI:s tillsynsverktyg trafikljusmodellen. En viktig skillnad jämfört med trafikljusmodellen är att det riskkänsliga kravet blir lagfäst. Det ger FI möjligheter att agera om ett företag inte uppfyller kravet. Vid avsteg från det riskkänsliga kravet ska FI se till att företaget inom rimlig tid återställer kapitalnivån. Eftersom tjänstepensionsföretag har en lång tidshorisont kan sådana åtgärder sträcka sig över flera år. Det blir därmed fråga om mildare ingripanden än om ett företag bryter det schablonmässiga kapitalkravet.

Regeringsuppdrag om fintech

Fintech var ett av de stora diskussionsämnena på finansmarknaden under 2017. FI ser fintech som ett samlingsnamn på den digitalisering som pågår inom finansmarknaden och som kommer att ändra produkter och tjänster liksom företagens affärsmodeller.

Digitaliseringen ger också möjligheter för nya aktörer att etablera sig och utmana de etablerade. Nya tjänster och nya aktörer är i grunden något positivt men det kan också innebära nya risker, vilket FI måste bevaka i tillsynen.

I mars fick FI ett uppdrag från regeringen att klarlägga och minska de hinder som kan finnas i samband med innovationer på finansmarknaden. Arbetet resulterade i rapporten Myndighetens roll kring innovationer som presenterades den 1 december, FI dnr 17-4481. Huvudslutsatsen är att de hinder som har med FI:s roll och verksamhet att göra i allt väsentligt handlar om att förbättra informationen till de berörda företagen om gällande regelverk och tillståndsförfaranden. FI kommer därför under första delen av 2018 att inrätta ett innovationscenter för att förbättra dialogen med bolagen.

INTERNATIONELL REGLERING

En stor del av regleringen på finansmarknaden har sin grund i bestämmelser som tagits fram på internationell nivå. Flera av de internationella organisationerna arbetar även för att bli mer enhetliga i tillsynsarbetet. Att delta i det internationella samarbetet är därför av central betydelse för FI för att kunna påverka så att regelutvecklingen främjar FI:s uppdrag.

FI är en del av det europeiska systemet för finansiell tillsyn (ESFS). Det innebär att FI är medlem i Europeiska systemrisknämnden (ESRB) och de tre tillsynsmyndigheterna; Europeiska

bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma).

Dessutom är FI aktivt i flera organisationer på global nivå: Baselkommittén (BCBS), Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco), Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS), Financial Action Task Force (FATF) samt Financial Stability Board (FSB). Totalt är FI engagerat i drygt 140 internationella styrelser, kommittéer och arbetsgrupper på global, europeisk och nordisk-baltisk nivå.

EUROPEISKT SAMARBETE

Europeiska systemrisknämnden (ESRB)

FI fokuserade under året främst på frågor som har betydelse för de svenska målen för systemrisk och finansiell stabilitet. FI deltog i tolv arbetsgrupper, inklusive ESRB:s styrelse, under 2017. Som en del i ramverksarbetet för makrotillsynen bidrog FI särskilt till analysarbetet kring bankernas stresstester och sammansättningen av strukturella buffertar i banksektorn. Under året arbetade FI även med att ta fram ESRB-rekommendationer, till exempel om hanteringen av systemrisk i fonder. Arbetet fokuserade på likviditetsrisker och hävstång i öppna fonder.

Europeiska bankmyndigheten (EBA)

EBA koordinerar tillsyn och regelarbete inom EU genom de nationella tillsynsmyndigheterna på bankområdet för att främja konsumentskydd och finansiell stabilitet. FI medverkar i mer än 30 arbetsgrupper med att ta fram EU-gemensamma riktlinjer och tekniska standarder. Under året pågick genomförandet av andra betaltjänstdirektivet. Inom ramen för betalkontodirektivet togs gemensam terminologi och mallar för vissa tjänster fram. Enligt Europeiska rådets beslut kommer EBA att flytta till Paris senast den 29 mars 2019.

Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa)

I Eiopa deltog FI under året i 15 olika arbetsgrupper. Eiopa har fokus på konsumentfrågor, tillsynsfrågor och stabilitetsfrågor. En stor del av arbetet går ut på att regeltillämpning och tillsynsmetoder ska bli mer enhetliga i medlemsländer. Under året bidrog FI bland annat med data till den årliga konsumenttrendrapporten, kartläggning av försäkringsförmedlare och fortsatt arbete med föregående års tematiska undersökning av ekonomisk ersättning från fondbolag till försäkringsbolag. FI deltog även i arbetet med översynen av kapitalkraven i Solvens 2.

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma)

Under året deltog FI i 35 arbetsgrupper inom Esma. Esma arbetade under 2017 med att utveckla den enhetliga regelboken och att främja en mer enhetlig tillsyn i medlemsländerna. FI var med och utvecklade riktlinjer, tekniska råd och förslag till tekniska standarder för flera regelverk som förordningen om referensvärden (BMR), prospektförordningen, blankningsförordningen samt regelverket för värdepapperscentraler (CSDR). Mycket arbete gällde det reviderade direktivet och förordningen om marknader för finansiella instrument (Mifid 2 och Mifir).

Gemensamma kommittén (Joint Committee)

De europeiska tillsynsmyndigheternas gemensamma kommitté har i uppgift att säkerställa att utarbetandet och tillämpningen av den gemensamma regelboken sker enhetligt över sektorsgränserna.

FI deltog under året i den gemensamma kommitténs arbetsgrupp mot penningtvätt (AMLC). Arbetsgruppen har som uppgift att bland annat utfärda riktlinjer som de finansiella företagen ska beakta i sitt arbete med att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. Den senaste riktlinjen, ”Riktlinjer om riskfaktorer”, innehåller bland annat vägledning om olika åtgärder för kundkännedom och exempel på riskfaktorer för penningtvätt och finansiering av terrorism som företagen ska vara uppmärksamma på. FI deltog även i en arbetsgrupp som under året beslutade att inleda ett arbete med att fram tekniska standarder som ska möjliggöra EU-gemensam rapportering för finansiella konglomerat.

Utöver detta deltog FI i en arbetsgrupp för frågor om konsumentskydd och finansiell innovation. Under 2017 arbetade kommittén med regler om faktablad för paketerade investerings-produkter (Priips). FI deltog också i kommitténs arbete om konsumentskyddsfrågor kring de finansiella företagens användning av konsumentdata och storskalig dataanalys (big data). Vidare inleddes ett arbete i kommittén om tillsynen ur ett konsumentskyddsperspektiv av företag som gränsöverskrider från en marknad till en annan inom EU.

REGIONALT SAMARBETE

Nordiskt-baltiskt makrotillsynsforum (NBMF)

De finansiella systemen i Norden och Baltikum blir allt mer sammankopplade. FI deltar därför aktivt i dNordisk-baltiska makrotillsynsforumet (NBMF). NBMF är ett diskussionsforum för finansiella stabilitetsfrågor med två träffar per år. Länderna i regionen diskuterar frågor kring riskerna för finansiell stabilitet och genomförande av makrotillsynsåtgärder för att förebygga dessa risker och öka motståndskraften i det finansiella systemet. Syftet är att uppnå samsyn i viktiga frågor för den finansiella stabiliteten, i både de enskilda länderna och i hela regionen. I NBMF deltar representanter från centralbanker och tillsynsmyndigheter från hela regionen.

GLOBALT SAMARBETE

Baselkommittén (BCBS)

Sverige är medlem i Baselkommittén som ansvarar för att ta fram globala standarder och regler för internationellt verksamma banker. FI och Riksbanken representerar Sverige. FI deltog under året i ett tjugotal arbetsgrupper. Under året var fokus för arbetet att färdigställa ett nytt reformpaket som ska komplettera det nuvarande internationella ramverket som organisationen arbetat fram. FI deltog i arbetet att utforma dessa nya reformer och i förhandlingarna kring kalibreringen av reformpaketet som helhet. En överenskommelse kunde nås i december 2017.

Financial Action Task Force (FATF)

Sverige är medlem av FATF som är en mellanstatlig organisation under Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) med syfte att motverka penningtvätt, finansiering av

terrorism och spridning av massförstörelsevapen. FATF ger rekommendationer om vad ett land ska göra på nationell nivå för att bekämpa penningtvätt, terrorismfinansiering och spridning av massförestörelsevapen samt utvärderar hur olika länder följer dessa rekommendationer.

Financial Stability Board (FSB)

FI är medlem i FSB:s kommitté för tillsyns- och regleringssamarbete (SRC) som har till uppgift att driva och följa upp de regleringsinitiativ som tagits efter finanskrisen. FI deltar också i FSB:s regionala rådgivande kommitté (FSB Regional Committee for Europe).

Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS)

FI är medlem i IAIS, den tekniska kommittén som bevakar utvecklingen av globala standarder för framför allt globalt systemviktiga och internationellt aktiva försäkringsgrupper. Prioriterat arbete är dels en metod för att identifiera globalt systemviktiga försäkringsgrupper, dels en kommande kapitalstandard för internationellt aktiva grupper. FI verkar för att globala standarder blir anpassade till Solvens 2-reglerna.

Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco)

Iosco är en global organisation som samlar tillsynsmyndigheter på värdepappersmarknadsområdet från 115 olika jurisdiktioner. FI:s engagemang är ett uttryck för den betydelse som organisationen har genom sin standardsättande roll och att dess arbete påverkar utformningen av regler i EU. FI deltar även i två policykommittéer, samt i styrgruppen för CPMI-Iosco, ett organ som arbetar med frågor kring den finansiella infrastrukturen samt CPMI Policy Standing Group.

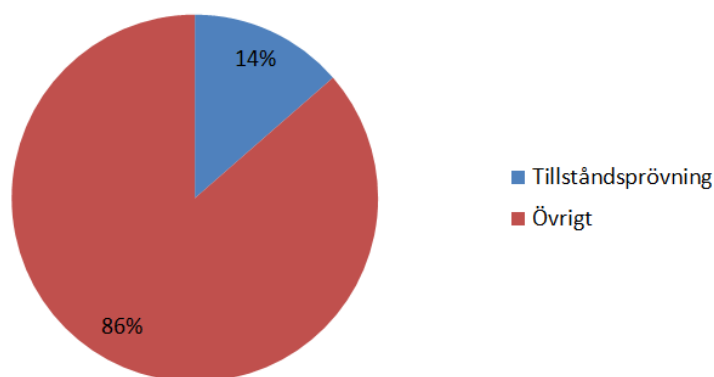
RESULTATBEDÖMNING

FI bedömer att myndigheten tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd med god kvalitet och enligt de krav som ställs av europeiska regelverk. Det internationella regelgivnings- och policyarbetet är av stor betydelse för FI och det svenska finansiella systemet. Det är därför viktigt att FI deltar aktivt i detta arbete. FI:s omfattande engagemang speglar det internationella regelarbetets expansiva utveckling. Ny reglering och nya rekommendationer har tagits fram på alla FI:s områden under året.

Den nedlagda tiden för regelgivning ökade något jämfört med föregående år. Detta beror bland annat på omfattande arbete med uppdragen om fintech och kapitalkravsreglering. Samtidigt minskade antalet beslutade föreskrifter och allmänna råd. Variationer mellan åren beror ofta på antalet följdändringar i andra föreskrifter. Ökningar eller minskningar bör därför tolkas med försiktighet vid en resultatbedömning.

Tillståndsprövning

Diagram 4: Kostnad för tillståndsprövning i förhållande till FI:s totala kostnader

Mål enligt regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet.

Återrapporteringskrav i övrigt

Redovisa uppgifter om genomsnittliga handläggningstider för olika tillstånds- och anmälningsärenden enligt förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

Företag som vill bedriva finansiell verksamhet i Sverige måste först få tillstånd av FI. Tillståndsprövningen är ett av FI:s verktyg i arbetet för ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster-, samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. Syftet med tillståndsprövningen är att säkerställa att företagen lever upp till de krav som ställs i regelverket för att få driva en viss verksamhet på den finansiella marknaden.

FI:s mål är att handlägga tillståndsprövningar på ett effektivt och enhetligt sätt, utan att göra avkall på de krav som ställs för respektive tillstånd. För att nå detta mål har FI en övergripande gemensam process för tillståndsärenden, samt ett antal ärendespecifika processer och rutiner för att möta de särskilda krav som gäller för vissa tillståndstyper.

Kraven skiljer sig åt beroende på vilken verksamhet ett företag vill bedriva. Det ställs dock likartade krav på företagets ägare och ledning, oavsett vilken sektor (bank, försäkring, marknader, värdepapper eller fond) som företagen är verksamma inom. Dessa krav, liksom de generella krav på god intern styrning och kontroll som

finns i samtliga sektorer, skapar förutsättningar för en sund finansiell verksamhet.

Prövningar av nya tillstånd är ofta den första kontakten som företagen har med FI. Därefter prövar FI fortlöpande tillstånden när företagen förändrar sin verksamhet i centrala delar, exempelvis utvidgar verksamheten, får nya ägare, får nya personer i ledningen eller när företagen söker ytterligare tillstånd för sin verksamhet, så kallade sidotillstånd.

Tillståndsprövningen är avgiftsfinansierad, vilket innebär att FI tar ut avgifter för anökningar om tillstånd och inlämnade anmälningar. Nivån på avgifterna bygger på principen om att full kostnadstäckning ska uppnås på några års sikt. För vidare information, se avsnittet Övrig återrapportering.

Som framgår av tabellen nedan ökade arbetad tid med 7 procent och kostnaderna för tillståndsprövning med 6 procent jämfört med 2016.

Tabell 13 Tid och kostnad för tillståndsprövning, tkr

	2017		2016		2015	
	Timmar	Netto-kostnad*	Timmar	Netto-kostnad*	Timmar	Kostnad
Tillståndsprövning	76 546	83 678	71 876	80 316	76 394	86 388
Metodutveckling						
tillstånd	2 337	3 916	1 665	2 036	1 455	1 645
Totalt tillstånds-prövning	78 883	87 594	73 541	82 352	77 849	88 033

* Nettokostnader består av kostnader och indirekta intäkter som allokats till de olika verksamheterna. Nettokostnader redovisas från 2016.

Källa: Agresso

PRESTATIONER

Tabellerna nedan redovisar samtliga avgiftsbelagda tillståndsärenden och anmälningsärenden. FI får därutöver in en stor mängd anmälningsärenden som inte är avgiftsbelagda eftersom de inte kräver någon prövning av FI. Statistiken ska tolkas med viss försiktighet då det inom varje ärendekategori ingår flera typer av ärenden. Till exempel är auktorisationer av försäkringsförmedlare mindre komplicerade (och fler) än auktorisationer av banker. Dessutom påverkas statistiken av att den genomsnittliga handläggningstiden ökar när gamla ärenden avslutas. Att arbeta av gamla balanser, som i sig är positivt, försämrar därför tillfälligt siffrorna i denna uppföljning.

I vissa fall ökar antalet tillståndsärenden till följd av ändrad lagstiftning. Nya regler kan till exempel innebära att det tillståndspliktiga området utökas eller förändras, eller att befintliga tillstånd måste prövas mot nya krav.

Som framgår av tabell 15 minskade det totala antalet tillståndsbeslut något jämfört med 2016. Bland de större förändringarna kan noteras att antalet ägarprövningar ökade till följd av flera stora ansökningar med många förvärvare. Även antalet beslutade ledningsprövningar ökade. Det berodde på att Solvens 2-regelverket sedan 2016 ställer krav på ledningsprövning av fler personer i försäkringsföretagen än tidigare och många av dessa ärenden beslutades först 2017. Från 2016 har FI en ny ärendetyp med rubriken krishantering till följd av att

föreskrifter om återhämtningsplaner för banker och vissa andra företag trätt i kraft. Under 2016 tog FI ställning till vilka bolag som omfattades av kompletta respektive förenklade skyldigheter att lämna in återhämtningsplaner. Det förklarar det stora antalet beslut under 2016. Under 2017 gällde besluten i stället bedömningar av inkomna återhämtningsplaner.

Tabell 14 Prestationer för tillståndsprövning, antal beslut

Ärendetyp	2017	2016	2015
Auktorisationer	315	357	311
Nya fonder	79	98	73
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	179	199	406
Ägarprövningar	385	173	160
Ägarledningsprövningar	180	256	179
Ledningsprövningar	693	576	571
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	251	228	228
Utvidgad eller sidoverksamhet	65	175	85
Beståndsöverlåtelse, förvärv, fusioner och delningar	103	88	142
Ändringar av fondbestämmelser	235	300	255
Uppdragsavtal	432	489	320
Svensk företags verksamhet utomlands	264	244	197
Krishantering	10	158	-
Pröva tillstånd för undantag	130	169	108
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	195	132	202
Interna modeller	33	13	18
Pröva tillstånd för prospekt	509	441	407
Avsluta finansiell verksamhet	790	830	642
Övriga tillstånd eller beslut	61	46	31
Totalt	4 909	4 972	4 335

Källa: Platina

För att tydliggöra för den sökande hur lång tid ett ärende förväntas ta finns rikttider för vissa tillståndsärenden. En del av dessa rikttider är fastställda i lag eller förordning, och en del fastställs av FI. Andelen ärenden som hanteras inom angivna rikttider varierar mellan åren. Ett skäl kan vara att det inkommer många ärenden i samband med att nya regelverk införs, och det tar tid för FI att etablera praxis och hinna hantera ett stort antal ärenden på kort tid. Ett annat skäl till att rikttider inte kan hållas kan vara att företag lämnar in ofullständiga ansökningar och är sena med att komplettera dem.

Andelen ärenden som hanterats inom rikttiden var lägre jämfört med 2016. Detta gäller både ärenden med lagstadgade rikttider och ärenden med rikttider som FI bestämt.

Tabell 15 Tillståndsärenden inom riktiden, antal och andel

	Antal			Andel%		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Handlagda tillståndsärenden inom rikt tid	3 770	3 895	3 121	79	82	73
- varav tillståndsärenden med lagstadgade rikt tider*	1 515	1 278	1 152	90	92	92
- varav tillståndsärenden utan lagstadgade rikt tider	2 255	2 617	1 969	73	78	66

* En mindre del av dessa ärenden kan medföra rättsliga konsekvenser och av dessa har 98 procent hanterats inom riktiden.
Källa: Platina

Tabell 16 nedan visar den genomsnittliga handläggningstid och antalet inkomna tillståndsärenden. Totalt sett ökade den genomsnittliga handläggningstiden från 53 dagar 2016 till 63 dagar 2017. Samtidigt ökade antalet inkomna ärenden något. En förklaring till de ökade handläggningstiderna är omfattande ändringar i försäkringsrörelselagen under 2016 som innebar att personer inom centrala funktioner i de svenska försäkringsbolagen ska genomgå en ledningsprövning. Ett stort antal ansökningar om ledningsprövningar inkom och prövningarna tog tid, särskilt då processen i början av prövningarna var under utveckling. Ärendena avslutades i många fall först under 2017. Under 2017 granskade Eiopa de europeiska tillsynsmyndigheternas processer för ledningsprövningar av centrala funktioner och FI föll väl ut i denna granskning.

Tabell 16 Genomsnittlig handläggningstid för vissa ärendetyper i dagar, och antal inkomna ärenden

Ärendetyp	Genomsnittlig handläggningstid			Antal inkomna ärenden		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Auktorisationer	98	123	149	305	309	264
Nya fonder	84	96	80	72	103	74
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	74	60	128	169	193	240
Ägarprovningar	66	79	89	465	196	158
Ägarledningsprovningar	75	51	68	187	255	190
Ledningsprovningar	121	58	54	637	738	561
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	39	36	28	244	235	237
Utvidgad eller sidoverksamhet	71	51	64	66	71	195
Beståndsöverlåtelser, förvärv, fusioner och delningar	69	47	131	101	84	127
Ändringar av fondbestämmelser	48	57	85	273	322	231
Uppdragsavtal	52	39	35	431	479	398
Svensk företags verksamhet utomlands	22	26	28	248	274	196
Krishantering*	112	0	-	13*	4	-
Pröva tillstånd för undantag	55	62	38	145	138	119
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	75	73	122	181	139	152
Interna modeller	536	323	254	26	26	29
Pröva tillstånd för prospekt	28	25	23	514	443	420
Avsluta finansiell verksamhet	16	45	47	832*	687	753
Övriga tillstånd eller beslut	74	46	78	37*	53	28
Totalt	63	53	70	4 946	4 749	4 372

*Ärendetyp där det i Platina finns både inkommande och upprättade ärenden. Häre har räknats bara de inkommande, eftersom det är möjligt att FI initierar avregistrering/beslut utan företagets medverkan.

Källa: Platina

En annan förklaring till längre genomsnittstid är att flera stora och komplicerade ärenden kring interna modeller avslutades inom verksamhetsområde Bank. Tabellen visar dock att handläggningstiderna ökade även för andra ärendekategorier.

SÄRSKILDA INSATSER 2017

FI har ambitionen att korta handläggningstiderna och att i högre grad hantera ärenden inom riktigtid. För detta ändamål genomförde FI hösten 2017 ett myndighetsövergripande projekt för att dels kartlägga hur tillståndsärenden hanteras i dag, dels ta fram förslag till förbättrade processer i framtiden.

Insatser gjordes under hösten även inom verksamhetsområdena, exempelvis i form av nya rutiner för hantering av kompletteringar,

särskilda tillståndskommittéer för att stärka uppföljning och samordning av tillståndsärenden, nya mallar och checklistor och tydligare ansvarsfördelning. I slutet av året ökade FI också resurserna för registrering av inkomna ansökningar för att se till att granskningar kan komma igång snabbare.

RESULTATBEDÖMNING

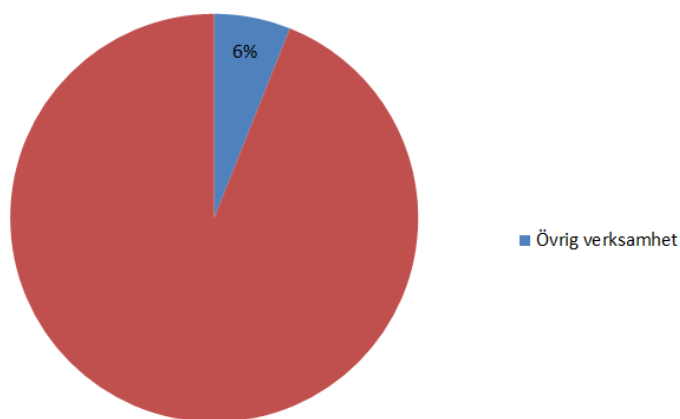
FI bedömer att myndighetens tillståndsprövning generellt håller god kvalitet även i svåra ärenden och när praxis saknas. Den nedlagda tiden för tillståndsprövning ökade något jämfört med föregående år samtidigt som antalet ärenden minskade och de genomsnittliga handläggningstiderna ökade. Detta förklaras dock av att myndigheten under 2017 beslutat ett stort antal ledningsprövningar som kom in 2016 till följd av nya regler kring Solvens-2 regelverket.

Andelen ärenden som hanterades inom riktider minskade. Generellt gäller att långa handläggningstider ofta beror på många kompletteringar från dem som söker tillstånd. Det är därför svårt att bedöma vad en förändring från ett år till ett annat beror på.

FI konstaterar dock att handläggningen av tillståndsärenden ibland tar relativt lång tid. Därför inledde FI under hösten en rad insatser för att på sikt korta handläggningstiderna.

Övrig verksamhet

Diagram 5: Kostnad för övrig verksamhet i förhållande till FI:s totala kostnader

FINANSIELL FOLKBILDNING

Mål enligt regleringsbrevet

Stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning.

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur insatser för att stärka konsumenternas finansiella förmåga har genomförts. Redogörelse ska även lämnas för de modeller som används för utvärdering av de insatser som rör finansiell folkbildning och vilka insatser som vidtagits med anledning av resultatet av utvärderingen.

Konsumenterna är tvingade att göra val på finansmarknaden. På finansmarknaden behöver konsumenterna göra val. För att kunna välja det som passar, behöver de göra medvetna val. Och för att de ska kunna göra detta krävs att de har en grundläggande kunskap om finansiella begrepp och veta var det går att hitta oberoende information och råd. Undervisning i privatekonomi ryms inom grundskolans läroplan men många saknar trots det tillräcklig kunskap. FI jobbar med fakta, information och utbildning för att bidra till att öka konsumenternas medvetenhet inom det privatekonomiska området. Detta sker parallellt med andra konsumentskyddande insatser på finansmarknaden.

Samverkan, med både andra myndigheter och finansiella företag är ett grundläggande inslag i folkbildningsarbetet. Strategin bygger på att utbilda personer som i sin tur kan möta konsumenterna från olika målgrupper och föreläsa och informera i olika situationer. Merparten av insatserna sker via det nationella nätverket Gilla Din Ekonomi, med 76 medlemmar.

Nettokostnaden för finansiell folkbildning var 6,8 miljoner kronor.

Tabell 17 Tid och nettokostnad för finansiell folkbildning, tkr

	2017		2016		2015	
	Timmar	Netto- kostnad*	Timmar	Netto- kostnad*	Timmar	Kost- nad
Finansiell folkbildning	3 902	6 832	4 253	7 487	2 909	6 185

* Nettokostnaden redovisas från 2016 och består av kostnader och indirekta intäkter som allokaterats till de olika verksamheterna.

Källa: Agresso

Gilla Din Ekonomi – utbildningsinsatserna

Under året fokuserade utbildningen ”Trygga din ekonomiska framtid” som FI leder på målgruppen överförmyndare. Tanken är att dessa ska informera och utbilda gode män och i förlängningen förbättra ekonomin för huvudmännen. Även kommunala budget- och skuldrådgivare har utbildats för att kunna arbeta förebyggande.

Under året ledde FI en pilotutbildning för fackförbundet LO. Förtroendevalda utbildas till informatörer för ”Trygga din ekonomiska framtid” för att sedan sprida kunskapen vidare i föreläsningar och/eller studiecirklar.

FI ledde även Utbildningsprojektet för blivande personalvetare och ekonomer på flera högskolor och universitet. FI samarbetade även med Folkuniversitetet och Konsumentverket i projektet Ekonomismart.

Skolprojekt

Inom skolprojektet Koll på cashen lanserades under året ett nytt innehåll. Projektet är ett samarbete med Konsumentverket och Kronofogden. Samarbetet med Aktiefrämjandet och Ung Ekonomi fortsatte under året.

Ny i Sverige

FI har tagit fram utbildningsmaterialet för Svenska för invandrare (sfi) som bedöms fortsatt fungera för målgruppen. FI drev också projektet Våga prata pengar i samverkan med Länsstyrelserna. Målgruppen är kommunanställda som arbetar nära personer som är nya i Sverige.

Tabell 18 Utbildningsinsatser finansiell folkbildning

Utbildningsaktiviteter	2017	2016	2015
Gilla din ekonomi-utbildningar			
- Antal kurstillfällen	24	18	22
- Antal utbildade	662	643	1 008
- Antal beställda studiehäften	15 620	12 320	36 060
- Nedladdningar via mobilapplikation	828	5 780	876
- Antal lyssningar på poddradio	3 329	-	-
Utbildning, unga vuxna			
- Antal kurstillfällen	71	110	91
- Antal utbildade	1 591	2 098	1 550
Skolprojekt			
- Antal kurstillfällen	56	0	22
- Antal utbildade	4 402	0	600
- Antal besök på webbplatsen	38 126	14 749	32 245
- Antal nedladdningar av mobilapplikation	5 372		
Invandrarundervisning			
- Antal kurstillfällen	8	5	-
- Antal utbildande	489	400	-
- Antal besök på webbplatsen	34 024	33 555	29 110
- Antal beställda studiehäften	18 782	23 180	37 030

Källa: Manuell statistik

Ny mobilapplikation och privatekonomi-podd

Tillsammans med Kungliga Myntkabinettet tog FI fram Pengalabbet, en mobilapplikation för barn. Under året producerades fem poddavsnitt om privatekonomi vars målgrupp är svenska konsumenter generellt.

Internationellt arbete inom finansiell folkbildning

Finansiell folkbildning genomförs runt om i världen. Under året deltog FI som nationell samordnare under Global Money Week, som omfattade aktiviteter runt om i världen med fokus på vikten av privatekonomisk utbildning för barn och unga, och World Investor Week, en global temavecka om sparande med fokus på vuxna. FI deltar också i arbete inom EBA med att kartlägga pågående utbildningsprojekt inom finansiell folkbildning

Resultatbedömning

Varje utbildning utvärderas på plats efter att utbildningen genomförts. Utvärderingarna av olika folkbildningsinsatser ger genomgående ett snittbetyg mellan 4 och 5 av 5 möjliga.

Den samlade bedömningen är att FI har uppfyllt målet att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden.

SAMORDNINGSORGANET MOT PENNINGTVÄTT

Enligt Finansinspektionens instruktion 1 §

Uppgifter

Finansinspektionen ansvarar för Samordningsorganet för tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism enligt förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Inom uppdraget att ansvara för Samordningsorganet för tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (Samordningsorganet) har FI sammankallat övriga medlemmar till regelbundna möten. Dessa möten har bland annat syftat till att utbyta information och erfarenheter för att skapa effektiv tillsyn och enhetlig rättstillämpning. Till den löpande verksamheten har även hört att stödja Regeringskansliet, till exempel i det internationella arbetet inom Financial Action Task Force (FATF). Året präglades av uppföljningen av den utvärdering av Sverige som FATF presenterade i februari 2017.

Den 1 januari 2018 övergick ansvaret för Samordningsorganet till Polismyndigheten. Det bytte då även namn till Samordningsfunktionen för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Utfallet för 2017 när det gäller tid och kostnader beror till stor del på att en omfattande studie i samverkan med Brottsförebyggande rådet försenades. Studien är fortfarande aktuell men är nu istället planerad att påbörjas mars 2018 inom ramen för Polismyndighetens Samordningsfunktion och finansieras med medel som tilldelats Polismyndigheten.

Tabell 19 Tid och kostnad för samordning mot penningtvätt, tkr

	2017		2016		2015	
	Timmar	Netto-kostnad*	Timmar	Netto-kostnad*	Timmar	Kostnad
Samordning mot penningtvätt	585	1 306	1 204	2 488	2 550	4 645
Internationellt arbete	-	-	857	1 013	217	395
Totalt	585	1 306	2 061	3 501	2 767	5 040

* Nettokostnaden redovisas från 2016 och består av kostnader och indirekta intäkter som allokats till de olika verksamheterna.

Källa: Agresso

Under året höll samordningsorganet sex möten. Mötena behandlade främst uppföljningen av FATF-utvärderingen, myndigheternas föreskriftsprojekt med anledning av den nya penningtvättslagen samt Polismyndighetens övertagande av ansvaret för samordningsorganet.

Resultatbedömning

Mot bakgrund av ovanstående redogörelse är den samlade bedömningen att FI under året har fullgjort sitt uppdrag att ansvara för samordningsorganet.

FINANSMARKNADSSTATISTIK

Enligt Finansinspektionens instruktion 3 §

Uppgifter

Finansinspektionen har uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

FI är statistikansvarig myndighet för finansmarknadsstatistiken. Finansräkenskaperna är en del av nationalräkenskapssystemet och behandlar finansiella aktiviteter i samhällsekonomin. FI tar in finansiella data från företag under tillsyn och skickar dessa till Statistiska centralbyrån (SCB) som på uppdrag av FI producerar finansmarknadsstatistik. Vissa uppgifter som behövs för statistiken tas in från företagen direkt av SCB.

Nedlagd tid minskade under 2017. Förändringen kan delvis ses som återgång till en mer normal nivå efter att vissa exceptionella faktorer från 2016, särskilt anpassning till ny försäkringsrapportering fallit bort.

Tabell 20 Tid och kostnad för finansmarknadsstatistik, tkr

	2017		2016		2015	
	Netto-		Netto-			
	Timmar	kostnad*	Timmar	kostnad*	Timmar	Kostnad
Projekt statistik-samordning hos FI	389	446	652	791	545	575
Produktion hos SCB	-	14 530	-	14 690	-	13 500
Totalt	389	14 976	652	15 481	545	14 075

* Nettokostnader redovisar från 2016 och består av kostnader och indirekta intäkter som allokaterats till de olika verksamheterna.

Källa: Agresso

SAMHÄLLSKYDD OCH BEREDSKAP

Enligt förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap.

Uppgifter

Finansinspektionen ska vidta de åtgärder som behövs för att hantera konsekvenserna av en krissituation inom ansvarsområdet. Myndigheterna ska samverka med och stödja andra myndigheter vid en sådan krissituation. Varje myndighet ska också i syfte att stärka sin egen och samhällets krisberedskap analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området.

FI deltar i Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (FSPOS) och Samverkansområde ekonomisk säkerhet (SOES). Syftet med båda dessa är att stärka den finansiella infrastrukturen genom att samverka, öva, kartlägga och dela information och på så sätt värna sektorn och samhället. I FSPOS ingår både privata aktörer och myndigheter medan SOES enbart omfattar myndigheter. FI ansöker om och hanterar medel som tilldelats av MSB för verksamhet inom FSPOS. Kostnaderna uppgick till 2,4 miljoner kronor för 2017.

Arbetet inom FSPOS under 2017 präglades bland annat av planering och framtagande av strategier för kommande år.

Under året genomförde FI en säkerhetsanalys, uppdaterade myndighetens krisplan samt genomförde krisövning.

Myndigheten FI deltog även på MSB:s möten inför kommande övningsverksamhet, till exempel den stora övningen SAMÖ 2018.

Tabell 21 Kostnad för verksamhet inom samhällskydd och beredskap, tkr

	2017	2016	2015
Verksamhet inom samhällskydd och beredskap	2 372	2 184	12 588

Källa: Agresso

AVGIFTER TILL EU:S TILLSYNSMYNDIGHETER

FI disponerar ett särskilt anslag för avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter EBA, Eiopa och Esma. Verksamheten inom tillsynsmyndigheterna är under uppbyggnad och kostnaderna ökar därför successivt.

Tabell 22 Kostnad avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter, tkr

	2017	2016	2015
Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	11 381	10 731	8 565

Källa: Agresso

KRIGSFÖRSÄKRINGSNÄMNDEN

Finansinspektionen utför administrativa och handläggande uppgifter åt Krigsförsäkringsnämnden (KFN) enligt 5 § förordning (2007:842) med instruktion för Krigsförsäkringsnämnden.

Tabell 23 Tid och kostnad för Krigsförsäkringsnämnden, tkr

	2017		2016***		2015***	
	Timmar	Netto-kostnad**	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Krigsförsäkringsnämnden*	143	262	-	-	-	-
Totalt	143	262	-	-	-	-

* Från 2017 disponerar FI en separat anslagspost för KFN.

** Från 2017 redovisas nettokostnaden för KFN. Nettokostnader består av kostnader och indirekta intäkter som allokerats till de olika verksamheterna.

*** Under 2016 och 2015 redovisades kostnader för KFN som anslagsvillkor under rubriken Angslagsredovisning.

Källa: Agresso

Övrig återrapportering

LOKALFÖRSÖRJNING

FI hyr lokaler i sju plan i kvarteret Kåkenhusen 4 med besöksadress Brunnsgatan 3 i Stockholm. Ytan uppgår till 6 958 kvadratmeter, vilket motsvarar 13,5 kvadratmeter per anställd.

AVGIFTSREDOVISNING

Ekonomiskt mål för ansökningsavgifter enligt regleringsbrevet

Verksamhet som rör ärenden som anges i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen ska över tiden finansieras fullt ut med de avgifter som tas ut för ändamålet.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

FI har rätt att ta ut avgifter för tillstånd och anmälningar. Principen är att avgifterna ska ge full kostnadstäckning på några års sikt. Företag och personer som söker tillstånd att bedriva finansiell verksamhet betalar en i förväg bestämd avgift för respektive tillstånd. Avgifternas storlek beslutas av regeringen efter förslag från FI.

Tabell 24 Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, tkr

Avgiftsbelagd verksamhet med full kostnadstäckning	Budget*			
Ansökningsavgifter (SFS 2001:911)	2017	2017	2016	2015
Tidigare års över-/underskott		-7 465	-9 159	-317
Intäkter av avgifter	90 000	103 635	84 046	78 828
Nettokostnader	88 000	87 594	82 352	87 670
Utfall	2 000	16 040	1 694	-8 842
Totalt ackumulerat över-/underskott		8 575	-7 465	-9 159
Ackumulerat över-/underskott i relation till omsättning %,		8,3%	-8,9%	-11,6%

Intäkter enligt § 4 avgiftsförordningen	Budget			
Administrativ service	2017	2017	2016	2015
Intäkter av avgifter				
Bokföringsnämnden	2 200	1 902	1 865	1 718
Intäkter av anslag**			681	
Nettokostnader				
Bokföringsnämnden	2 200	1 902	2 546	1 718
Ackumulerat över-/underskott för Administrativ service	0	0	0	0

* Budget avser beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, enligt FI:s regleringsbrev för 2017. I den beräknade budgeten för ansökningsavgifter var det ackumulerade underskottet från tidigare år 14 159 tkr och för 2017 beräknades ett underskott på 2 000 tkr.

** FI och BFN kom överens om ett tak för fakturering 2016 till följd av att FI bytte ekonomimodell. Taket var av engångskaraktär och innebar att 681 tkr av nettokostnaden för BFN finansierades med FI:s förvaltningsanslag 2016. Från 2017 motsvarar intäkterna av avgifter hela nettokostnaden.

Källa: Agresso

Ansökningsavgifter (SFS 2001:911)

FI redovisar ett överskott på 16 040 tkr för avgiftsbelagd verksamhet som finansieras med ansökningsavgifter och FI har därmed ett ackumulerat överskott på 8 575 tkr. Intäkterna blev högre än beräknad budget enligt regleringsbrevet för 2017 och ökade även jämfört med 2016. Orsaken var dels att avgifterna i vissa ärendegrupper höjdes den 3 juli 2016, dels en större mängd inkommande ärenden jämfört med 2016. Kostnaderna blev i nivå med beräknad budget enligt regleringsbrevet för 2017, men ökade jämfört med utfallet för 2016. FI kommer i den avgiftsrapport som lämnas till regeringen senast den 15 april 2018 att göra en djupare analys av resultatet och vid behov lämna förslag till åtgärder.

Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen.

Avgifterna för FI:s resurssamverkan för administrativ service med Bokföringsnämnden (BFN) regleras av 4 § i avgiftsförordningen (1992:191). Av 4 § första stycket punkterna 1–9 framgår att myndigheten själv, upp till full kostnadstäckning, får besluta om storleken på avgifterna. Intäkterna liksom kostnaderna för resurssamverkan med BFN blev lägre än beräknad budget eftersom den planerade uppgraderingen av BFN:s dokumenthanteringssystem skjutits fram till 2018.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras

FI har även till uppgift att ta ut avgifter som inte får disponeras i verksamheten utan redovisas som intäkt av uppörd och som återfinns i redovisning av inkomstitlar.

Avgifter som tas ut med stöd av förordning (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av FI:s verksamhet ska uppgå till ett belopp som motsvarar kostnaden för den verksamhet som ska finansieras.

Restavgifter och dröjsmålsavgifter är debiterade och laga kraft vunna beslut om dröjsmålsavgifter, exempelvis beslut om förseningsavgift för företag under tillsyn som rapporterar för sent till FI. FI har även möjlighet att besluta om ekonomiska sanktioner enligt gällande lagstiftning. Sådana straffavgifter och särskilda avgifter redovisas på inkomstittel Bötesmedel.

Tabell 25 Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras, tkr
Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomisk mål

Inkomsttitel 2548, Avgifter för	Budget*			
Finansinspektionens verksamhet	2017	2017	2016	2015
Tidigare års över-/underskott		24 029	4 981	0
Intäkter	527 000	542 588	519 127	453 526
Kostnader	527 000	542 675	500 079	448 545
Utfall		-87	19 048	4 981
Totalt ackumulerat över-/underskott		23 942	24 029	4 981
Ack. över-/underuttag i relation till avgiftsintäkterna %		4,4%	4,6%	1,1%

Andra offentligrättsliga avgifter

Inkomsttitel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgifter	Budget*			
	2017	2017	2016	2015
Intäkter	10 000	4 935	19 271	8 967

Inkomsttitel 2712, Bötesmedel

Intäkter	50 000	31 159	52 037	112 413
----------	--------	--------	--------	---------

* Budget avser beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras, enligt FI:s regleringsbrev för 2017.

Källa: Agresso

Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål

FI redovisar ett ackumulerat överuttag på 23 942 tkr för offentligrättsliga avgifter med ett bestämt ekonomiskt mål. Det motsvarar ett överuttag på 4,4 procent i förhållande till avgiftsintäkterna. Intäkterna ska uppgå till ett belopp som motsvarar beräknad kostnad för den verksamhet som ska finansieras, med kompensation för tidigare års över- eller underskott.

FI fick en anslagshöjning på 25 000 tkr under 2017. Detta är skälet till att de slutliga kostnaderna för FI:s verksamhet blev högre än vad som budgeterats enligt 2017 års regleringsbrev.

Andra offentligrättsliga avgifter

Restavgifter, dröjsmålsavgifter och bötesmedel är av sådan karaktär att de är svåra att budgetera och beräkna i förväg. Ett fåtal stora böter får ett betydande genomslag i utfallet varför utfallet för bötesmedel kan variera kraftigt mellan åren.

RAPPORTERADE UPPDRAG

Nedan redovisas de uppdrag FI rapporterat 2017 enligt instruktion, regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut.

Från regleringsbrev 2017	Redovisning
Indikatorer för resultatuppföljning en uppdaterad redovisning av indikatorerna avseende utfallet för 2015 och 2016	FI dnr 17-6022, 18 april 2017
Uppdraget att bidra till en hållbar utveckling	FI dnr 17-18881, 1 november 2017
Myndigheten ska kortfattat redovisa hur verksamheten har bidragit till genomförandet av Agenda 2030.	FI dnr 17-6649, 31 mars 2017
Samspel mellan regelverken om kapitaltäckning och krishantering.	FI dnr 17-6857, 30 april 2017
Fi ska bidra till regeringens satsning på moderna beredskapsjobb i staten.	FI dnr 17-8918, 1 augusti 2017

Från regleringsbrev för 2016 som ska redovisas 2017	Redovisning
Myndigheten ska redovisa hur arbetet under 2016 bedrivits med kvalitetshöjande insatser och med att effektivisera verksamheten.	FI dnr 17-5040, 4 april 2017.
Finansinspektionen ska kartlägga och analysera försäkringsbolagens processer och rutiner avseende personskadade, internt och i nämnder, för att klargöra om god försäkringsstandard avseende skadereglering upprätthålls.	FI dnr 17-540, 15 december 2017

Från instruktion	Redovisning
Konsumentskyddet på finansmarknaden	FI dnr 17-7486, 11 maj
Stabiliteten i det finansiella systemet,	FI dnr 17-8802, 31 maj 2017 och FI dnr 17-19374, 29 november 2017
Avgiftsrapport enligt FI:s instruktion	FI dnr 17-3465 15 april FI dnr 17-13593, 1 oktober 2017

Övriga regeringsuppdrag	Redovisning
Utföra uppgifter som behörig myndighet enligt rådets förordning (EG) nr 329/2007	FI dnr 17-6202, 5 oktober 2017
Uppdrag att utföra uppgifter som behörig myndighet enligt rådets förordning (EU) 2015/1755 om restriktiva åtgärder med hänsyn till situationen i Burundi	FI dnr 17-11851, 5 oktober 2017
Civilt försvar, enligt särskilt regeringsbeslut II:16, 2015-12-10	FI dnr 17-440, 13 februari 2017
Uppdrag avseende innovation till nytta för finansiella företag och konsumenter av finansiella tjänster.	FI dnr 17-4481, 1 december 2017
Uppdrag avseende förslag till kapitalkravsreglering för tjänstepensionsföretag	FI dnr 17-4640, 1 september 2017

Kompetensförsörjning

Enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Enligt 3 kap. 3 § ska myndigheten redovisa åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

FI är genom sitt viktiga och komplexa uppdrag en attraktiv arbetsplats. Många av medarbetarna har särskilda kunskaper, bland annat kring nya regelverk, en kompetens finansbranschen har ett stort behov av. Detta leder till att många medarbetare blir kontaktade av personer som vill rekrytera dem till den privata sektorn, ofta med betydligt högre löner. Hög personalomsättning är därför en fortsatt utmaning för FI även om den också medför positiva aspekter, exempelvis tillförsel av ny kompetens.

FI hade under 2017 en personalomsättning på 17,2 procent, vilket är lägre än föregående år.

Arbetet med att säkra kompetensförsörjningen har fortsatt syfta till att minska personalomsättningen, men också innefattat åtgärder för att hantera densamma, det vill säga att anpassa arbetssätt och organisation till att personalomsättningen är relativt hög. FI:s tydliga fokus på kompetensförsörjningsfrågor speglas bland annat i att HR regelbundet deltar i samtliga ledningsgrupper inom FI.

Gott samarbetsklimat och stort förtroende för ledningen

Resultatet av 2017 års medarbetarundersökning visade att merparten av medarbetarna tycker att de har intressanta och stimulerande arbetsuppgifter och att de utvecklas i arbetet. Arbetsklimatet beskrivs som öppet och positivt och medarbetarna känner sig respekterade av sina arbetskamrater. De har också högt förtroende för ledningen. Arbetsbelastningen är hög men de flesta upplever att kraven är rimliga och att de får hjälp att prioritera.

Ökad attraktivitet som arbetsgivare i externa mätningar

FI arbetar fortlöpande med att stärka sitt varumärke som arbetsgivare, så kallad employer branding, för att kunna fortsätta rekrytera och behålla värdefull kompetens. Under året var fokus på att synliggöra medarbetarnas möjlighet att påverka och göra skillnad och lyfta fram de intressanta arbetsuppgifter och internationella kontakter som FI erbjuder. Budskapet spreds bland annat genom artiklar, filmatiserade platsannonser på sociala medier och träffar med våra målgrupper.

Undersökningsföretaget Universum mäter varje år attraktionskraften hos ett stort antal arbetsgivare i den så kallade Karriärbarometern. Mätningen under 2017 indikerade att FI ökat sin attraktivitet som arbetsgivare bland både juniora och seniora ekonomer och jurister.

Karriärer som specialist och som chef

Ett väl fungerande ledarskap är centralt för medarbetarnas motivation och arbetsprestation och därmed avgörande för hur väl FI lyckas nå sina mål. FI fortsatte under 2017 en satsning på att utveckla

ledarskapet, både i form av ledarskapsutbildning och genom forum för erfarenhetsutbyte mellan chefer på FI.

Inom FI ska det även finnas goda förutsättningar att utvecklas i rollen som specialist. Under året påbörjades arbetet med att tydliggöra kriterierna i FI:s karriärtrappa. Kopplat till detta anordnades interna utbildningar i syfte att utvecklas samt att leda sig själv och andra.

Under året arbetade FI med att öka intern rörlighet i syfte att ge medarbetarna bättre möjlighet till utveckling och att ta tillvara intern kompetens. Under 2017 tillsattes 29 procent av alla tjänster med interna sökanden.

Mångfald – både effektivitet och socialt ansvar

FI:s mångfaldsarbete syftar till att skapa en effektiv organisation med väl sammansatta arbetsgrupper som består av människor med olika bakgrund och erfarenhet. Ett sätt att följa upp mångfald är att mäta kön och etnicitet.

Andelen kvinnliga chefer var i slutet av året 45 procent, vilket ligger över FI:s mål att det underrepresenterade könets andel ska uppgå till minst 40 procent. På uppdrag av FI genomförde SCB en mångfaldsmätning. Undersökningen visade att 16,1 procent av FI:s medarbetare i november månad hade utländsk bakgrund. Detta kan jämföras med ett riksgenomsnitt i befolkningen på 24 procent (2017).

FI bidrog under året till regeringsuppdraget att skapa praktikplatser för nyanlända arbetssökande och personer med funktionsnedsättning.

Under året har personer från båda målgrupperna praktiserat på FI varav två personer anställdes efter genomförd praktik.

Under året diskuterade varje arbetsgrupp frågor kring kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering på ett strukturerat sätt. Resultatet har redovisats i ledningsgrupperna. I samband med debatten kring #metoo upprepade FI den nolltolerans som gäller kring sexuella trakasserier och övergrepp samt diskriminering.

Tabell 26 Personalomsättning, procent

	2017	2016	2015
Extern rörlighet	17,2	21,2	16,4

Källa: Agresso

Hög närvaro och förebyggande hälsoinsatser

Sjukfrånvaron bland FI:s medarbetare var 3,2 procent under 2017 vilket är en minskning sedan 2016. Eftersom rehabiliteringsbehovet är litet har FI prioriterat förebyggande hälsoinsatser såsom exempelvis subventionerad massage och stressreducering. Medarbetarna får även ett friskvårdsbidrag och möjligheten att träna en timme per vecka på arbetstid. Löpträning, fotboll, körsång, dans och konstaktiviteter tillsammans med kollegorna har också engagerat många av medarbetarna under året.

Tabell 27 Redovisning av sjukfrånvaro, procent av den sammanlagda arbetstiden

	2017	2016	2015
Total sjukfrånvaro	3,2	3,4	2,7
Kvinnor	4,4	4,5	3,6
Män	1,7	2,0	1,4
Anställda ≤ 29 år	2,0	1,6	1,7
Anställda 30-49 år	2,8	3,2	2,4
Anställda ≥ 50 år	4,7	4,7	4,1
Andelen av total sjukfrånvaro ≥ 60 dagar	28,9	27,5	17,4

Källa: Agresso

RESULTATBEDÖMNING

FI arbetade under året i enlighet med kompetensförsörjningsstrategin. Det har bidragit till att FI uppfattas som en attraktiv arbetsgivare, både internt och externt. Kompetensförsörjningen säkerställer att rätt kompetens finns för att fullgöra myndighetens mål och uppgifter. Personalomsättningen var lägre än föregående år, men utgör fortsatt en utmaning. Arbetet med att säkra kompetensförsörjningen måste därför även fortsättningsvis syfta till att minska personalomsättningen, men också innefatta åtgärder för att hantera densamma, det vill säga att anpassa arbetssätt och organisation till att personalomsättningen är relativt hög.

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr		2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	not 1	543 679	503 333
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 2	115 030	91 784
Intäkter av bidrag	not 3	2 857	4 152
Finansiella intäkter	not 4	598	511
Summa		662 163	599 780
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	not 5	-447 040	-406 421
Kostnader för lokaler		-35 418	-34 080
Övriga driftkostnader		-128 169	-117 656
Finansiella kostnader	not 6	-446	-297
Avskrivningar och nedskrivningar	not 7	-35 051	-39 632
Summa		-646 123	-598 086
Verksamhetsutfall		16 040	1 694
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	not 8	578 683	590 435
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten		-578 683	-590 435
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	not 9	16 040	1 694

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr		2017-12-31	2016-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	not 10	65 468	72 494
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	not 11	4 597	1 329
Summa immateriella anläggningstillgångar		70 065	73 823
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	not 12	5 307	5 029
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	not 13	19 944	15 823
Summa materiella anläggningstillgångar		25 251	20 852
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		856	499
Fordringar hos andra myndigheter		6 206	6 580
Övriga kortfristiga fordringar	not 14	17 548	7 393
Summa kortfristiga fordringar		24 610	14 472
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	not 15	11 515	12 465
Övriga upplupna intäkter		39	-
Summa periodavgränsningsposter		11 555	12 465
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	not 16	-35 062	-19 287
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	not 17	94 075	60 490
Summa tillgångar		190 494	162 815

BALANSRÄKNING FORTSÄTTNING

Belopp i tkr		2017-12-31	2016-12-31
Kapital och skulder			
Myndighetskapital	not 18		
Balanserad kapitalförändring		-7 465	-9 159
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		16 040	1 694
Summa myndighetskapital		8 575	-7 465
Avsättningar			
Övriga avsättningar	not 19	4 798	4 082
Summa avsättningar		4 798	4 082
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	not 20	91 430	99 925
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	not 21	14 152	11 757
Leverantörsskulder		22 260	15 027
Övriga kortfristiga skulder	not 22	8 722	7 546
Summa skulder m.m.		136 564	134 255
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	not 23	27 280	26 307
Oförbrukade bidrag	not 24	579	742
Övriga förutbetalda intäkter	not 25	12 698	4 894
Summa periodavgränsningsposter		40 557	31 943
Summa kapital och skulder		190 494	162 815

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag, Belopp i tkr

		Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp	
Anslag (ramanslag)								
Utgiftsområde 2								
Samhällsekonomi och finansförvaltning								
1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (Ramanslag)								
ap.1	Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram)	1 419	14 350	-1 419	14 350	-11 381	2 969	not 26
1:11 Finansinspektionen (Ramanslag)								
ap.1	Finansinspektionen (ram)	10 062	531 730		541 792	-531 032	10 759	
ap.2	Samordningsorgan för tillsyn över bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (ram)	1 620	5 000	-1 470	5 150	-1 306	3 844	not 27
ap.3	Krigsförsäkringsnämnden (ram)		450		450	-262	188	
Summa		13 100	551 530	-2 888	561 742	-543 981	17 761	not 1

Redovisning mot anslagsvillkor i regleringsbrevet

1:11 Finansinspektionen (ram) ap.1

Av regleringsbrevet framgår att 7 000 tkr beräknas avsättas för satsningar inom konsumentområdet för genomförande av finansiell folkbildning. FI redovisar utgifter på 6 832 tkr år 2017 för finansiell folkbildning.

1:11 Samordningsorgan för tillsyn över bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism (ram) ap.2

Anslagspost 2 ska användas för samordningsorganet för insatser mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

1:11 Krigsförsäkringsnämnden (ram) ap.3

Medlen får användas för att bekosta Krigsförsäkringsnämndens verksamhet.

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	not 9	Beräknat belopp enligt regleringsbrev	Inkomster
2548 Avgifter för Finansinspektionen verksamhet		527 000	542 588
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter		10 000	4 935
2712 Bötesmedel		50 000	31 159
Summa		587 000	578 683

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr). Avrundning sker till närmaste tusental. Avrundade belopp i tabeller och uppställningar har inte justerats för att få summorna att stämma, vilket ibland medför att de enskilda posterna under en rubrik inte bildar exakt den summa som presenteras. Ett belopp som avrundats till noll markeras med 0. Är värdet innan avrundning noll markeras detta med ett streck.

Brytdag

FI har tillämpat den 5 januari 2018 som brytdag i enlighet med regelverket för statliga myndigheter. Begreppet brytdag syftar på den dag då den löpande bokföringen för räkenskapsåret ifråga ska vara avslutad. Efter brytdagen sker bokföring på räkenskapsåret men då i form av periodiseringar eller rättningar.

Periodavgränsningsposter

Som periodiseringspost bokförs belopp över 50 tkr. För avgiftsintäkter för tillståndsprövning tillämpas en beloppsgräns på 500 tkr.

Värdering av fordringar

Uppbördsfordringar har värderats kollektivt utifrån hur lång tid som gått sedan fakturan förföll till betalning. Övriga fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Ändrad redovisningsprincip

Under 2017 har beloppsgränsen för när egenutvecklade dataprogram redovisas som anläggningstillgångar höjts från ett halvt prisbasbelopp till 500 tkr, köpta dataprogram och licenser har höjts från ett halvt prisbasbelopp till 200 tkr och förbättringsutgifter på annans fastighet har höjts från två prisbasbelopp till 200 tkr.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på minst tre år redovisas som anläggningstillgångar. För egenutvecklade dataprogram ska anskaffningsvärdet uppgå till minst 500 tkr, för köpta dataprogram och licenser samt för förbättringsutgifter på annans fastighet är beloppsgränsen 200 tkr.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning. Avskrivningen görs månadsvis. Följande avskrivningstider tillämpas:

- egenutvecklade datasystem, 3–5 år
- köpta dataprogram och licenser, 3–5 år
- förbättringsutgifter på annans fastighet, 6 år
- kontorsmaskiner, 5 år
- datorer och kringutrustning, 4–5 år
- övriga inventarier, 7 år.

Not 1. Intäkter av anslag

Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen på 302 tkr beror på semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 som redovisats mot anslag enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till anslagsförordningen (2011:223).

Not 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Belopp i tkr	2017	2016*
<u>Avgiftsförordningen (1992:191)</u>		
Avgiftsintäkter enligt 4 §	1 901	1 885
Avgiftsintäkter enligt 15 §	1	3
<u>Kapitalförsörjningsförordningen (2011:210)</u>		
Icke statliga medel enligt 6 kap 1§	25	0
<u>Förordning (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen</u>		
Ansökningsavgifter	103 511	84 036
Fakturerade kungörelser	124	9
<u>Övriga intäkter</u>		
Intäkter av övriga ersättningar	9 468	5 851
Summa	115 030	91 784

* Beloppen för 2016 har justerats jämfört med föregående års årsredovisning.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har ökat med 23 246 tkr jämfört med föregående år. Ökningen beror framför allt på ökade intäkter inom tillståndsverksamheten.

Intäkter av övriga ersättningar består av inbetalningar för vidarefakturerade kostnader till Danmark, Norge, Finland och Nederländerna för det gemensamma arbetet med att utveckla ett nytt transaktionsrapporteringssystem (TRS II) samt underhåll av det gamla TRS-systemet som utvecklades under åren 2006-2012.

Not 3. Intäkter av bidrag

Belopp i tkr	2017	2016
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	2 372	2 184
Bidrag från övriga myndigheter	229	84
Bidrag från internationella organisationer	256	1 884
Summa	2 857	4 152

Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) används för arbetet med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn.

Bidrag från internationella organisationer avser inbetalningar från Danmark, Finland och Norge för deras medverkan i utvecklingen av det gamla TRS-systemet under åren 2006-2012. Medlen tas i anspråk i

samband med att FI amorterar på de lån som tagits för investeringen i systemet.

Not 4. Finansiella intäkter

Belopp i tkr	2017	2016
Ränteintäkter på räntekontot i Riksgäldskontoret	3	5
Ränteintäkter på lån i Riksgäldskontoret	483	491
Övriga finansiella intäkter	112	15
Summa	598	511

Räntan på räntekontot har varit negativ under 2017 och 2016. FI har därför haft räntekostnader för medel insatta på räntekontot och fått ränteintäkter för lån till anläggningstillgångar i Riksgäldskontoret.

Not 5. Kostnader för personal

Belopp i tkr	2017	2016
Lönekostnader för anställd personal, exklusive sociala avgifter	-279 751	-254 884
Arvoden till styrelse och uppdragstagare, exklusive sociala avgifter	-505	-513
Arbetsgivaravgifter och andra avgifter enligt lag och avtal	-157 101	-140 578
Övriga kostnader för personal	-9 683	-10 446
	-447 040	-406 421

Kostnaden för personal har ökat med 40 619 tkr sedan föregående år. Ökningen bero på att antalet medarbetare har blivit fler under 2017.

Not 6. Finansiella kostnader

Belopp i tkr	2017	2016
Räntekostnader på räntekontot i Riksgäldskontoret	-336	-243
Övriga finansiella kostnader	-110	-54
Summa	-446	-297

Räntan på räntekontot har varit negativ under 2017 och 2016. FI har därför haft räntekostnader för medel insatta på räntekontot och fått ränteintäkter för lån till anläggningstillgångar i Riksgäldskontoret.

Not 7. Avskrivningar och nedskrivningar

Posten avskrivningar och nedskrivningar har minskat med 4 581 tkr sedan föregående år. Minskningen förklaras av nedskrivningar av immateriella anläggningstillgångar med 7 293 tkr 2016. Under 2017 har inga anläggningstillgångar skrivits ned. Avskrivningarna har ökat med 2 712 tkr under 2017 jämfört med 2016.

Not 8. Avgifter m.m. som inte disponeras

Belopp i tkr	2017	2016
Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål		
<u>Inkomsttitel 2548, Avgifter till Finansinspektionen</u>		
Fakturerade årliga avgifter	543 214	515 417
Befarade förluster, årliga avgifter	-497	3 805
Konstaterade förluster, årliga avgifter	-154	-103
Ränteintäkter, årliga avgifter	25	8
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2548	542 588	519 127
Kostnader för den verksamhet som avgifter som redovisats mot inkomsttitel 2548 ska motsvara	542 675	500 079
Andra offentligrättsliga avgifter		
<u>Inkomsttitel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgifter</u>		
Särskild avgift enligt lagen om anmälningsskyldighet	4 186	19 264
Särskild avgift enligt föreskrift vid försenad inrapportering	600	675
Konstaterad förlust, särskilda avgifter	-60	-46
Befarade förluster, särskilda avgifter	209	-623
Ränteintäkter, särskilda avgifter	1	1
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2711	4 935	19 271
<u>Inkomsttitel 2712, Bötesmedel</u>		
Bötesmedel/straffavgift i samband med sanktion	36 260	54 228
Konstaterad förlust, sanktioner	0	-148
Befarade förluster, sanktioner	-5 101	-2 043
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2712	31 159	52 037
Summa intäkter av avgifter m.m.	578 683	590 435

På inkomsttitel 2548 redovisas de medel som FI tar ut enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Dessa avgifter ska, på några års sikt, motsvara de kostnader som FI redovisar mot anslagsposterna Finansinspektionen (ram), Krigsförsäkringsnämnden (ram) och Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter.

På inkomsttitel 2711 redovisas rest- och dröjsmålsavgifter när inrapportering inte sker i tid och på inkomsttitel 2712 redovisas bötesmedel i enlighet med de sanktionsmöjligheter som FI har enligt regelverken. Intäkterna är av sådan karaktär att de varierar mellan åren och enstaka böter kan ha stor påverkan på utfallet.

Not 9. Årets kapitalförändring

Belopp i tkr	2017	2016
Resultat avgiftsfinansierad verksamhet	16 040	1 694
Summa	16 040	1 694

Årets kapitalförändring består av resultatet för verksamheten tillståndsprovning.

Not 10. Balanserade utgifter för utveckling

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
IB anskaffningsvärde	193 347	169 900
Årets anskaffningar	18 896	27 957
Årets utrangeringar	-10 293	-4 511
UB anskaffningsvärde	201 950	193 347
IB ackumulerade avskrivningar	-120 853	-93 189
Årets avskrivningar	-25 922	-24 865
Året nedskrivning	-	-7 293
Årets utrangeringar	10 293	4 494
UB ackumulerade avskrivningar	-136 482	-120 853
Bokfört värde	65 468	72 494

Balanserade utgifter för utveckling består till största delen av it-system som FI utvecklar för rapportering, analys och distribution av finansiell data.

Det bokförda värdet har minskat med 7 026 tkr sedan 2016. Minskningen beror framför allt på att utvecklingen av nya system inte har varit lika omfattande under 2017 som föregående år.

Not 11. Rättigheter och andra immateriella tillgångar

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
IB anskaffningsvärde	2 862	1 874
Årets anskaffningar	4 051	988
Årets utrangeringar	-355	-
UB anskaffningsvärde	6 558	2 862
IB ackumulerade avskrivningar	-1 533	-978
Årets avskrivningar	-783	-555
Årets utrangeringar	355	-
UB ackumulerade avskrivningar	-1 961	-1 533
Bokfört värde	4 597	1 329

Not 12. Förbättringsutgift på annans fastighet

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
IB anskaffningsvärde	10 384	10 384
Årets anskaffningar	1 572	-
Årets utrangeringar	-	-
UB anskaffningsvärde	11 956	10 384
IB ackumulerade avskrivningar	-5 355	-4 106
Årets avskrivningar	-1 293	-1 249
Årets utrangeringar	-	-
UB ackumulerade avskrivningar	-6 648	-5 355
Bokfört värde	5 307	5 029

Not 13. Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
IB anskaffningsvärde	36 275	35 423
Årets anskaffningar	11 331	2 900
Årets utrangeringar	-2 588	-2 048
UB anskaffningsvärde	45 018	36 275
IB ackumulerade avskrivningar	-20 452	-16 820
Årets avskrivningar	-7 052	-5 670
Årets utrangeringar	2 429	2 038
UB ackumulerade avskrivningar	-25 075	-20 452
Bokfört värde	19 944	15 823

Under 2017 har servrar och brandväggar i FI:s it-miljö bytts ut, vilket förklarar ökningen på 4 121 tkr av det bokförda värdet för maskiner, inventarier, installationer m.m. jämfört med föregående år.

Not 14. Övriga kortfristiga fordringar

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
Uppbördsfordringar	17 548	7 386
Övriga fordringar	0	7
Summa	17 548	7 393

Övriga kortfristiga fordringar har ökat med 10 155 tkr mellan åren. Ökningen beror på att fler fakturor avseende årliga avgifter 2017 betalades i januari 2018, efter förfallodatum, jämfört med inbetalningen av årliga avgifter 2016.

Not 15. Förutbetalda kostnader

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	8 654	8 303
Övriga förutbetalda kostnader	2 861	4 162
Summa	11 515	12 465

Posten övriga förutbetalda kostnader består till största delen av underhållsavtal för it-system.

Not 16. Avräkning med statsverket

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-6 986	-20 409
Redovisat mot inkomstittel	-578 683	-590 435
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	568 525	603 858
<i>Skulder avseende uppbörd</i>	<i>-17 143</i>	<i>-6 986</i>
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	-148
Redovisat mot anslag	11 381	10 731
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-11 381	-10 583
<i>Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-11 681	-16 580
Redovisat mot anslag	532 600	492 849
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-537 180	-491 044
Återbetalning av anslagsmedel	1 470	3 094
<i>Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde</i>	<i>-14 792</i>	<i>-11 681</i>
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	885	1 132
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-302	-247
<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>	<i>583</i>	<i>885</i>
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	-1 505	4 202
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	574 052	613 937
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-19 113	-26 369
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	-557 144	-593 275
<i>Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken</i>	<i>-3 710</i>	<i>-1 505</i>
Summa	-35 062	-19 287

Not 17. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	94 075	60 490
Beviljad kreditram	25 000	25 000

Behållningen på räntekontot har ökat med 33 585 tkr sedan 2016. Ökningen beror framför allt på det positiva resultatet i verksamheten tillståndsprövning.

Not 18. Myndighetskaptal

Belopp i tkr	Balanserad kapitalförändring, avgiftsfinansierad verksamhet	Årets kapitalförändring enl RR	Summa
IB 2017	-9 159	1 694	-7 465
Föregående års kapitalförändring	1 694	-1 694	0
Årets kapitalförändring		16 040	16 040
UB 2017	-7 465	16 040	8 575

Myndighetskapitalet består av resultatet inom verksamheten tillståndsprövning. Den 3 juli 2016 höjdes avgiftsnivåerna för vissa ärendegrupper för att på några års sikt nå full kostnadstäckning. Det positiva resultatet 2017 förklaras dels av avgiftshöjningen 2016, dels av fler inkomna ärenden 2017 jämfört med året innan.

Not 19. Övriga avsättningar

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
Ingående avsättning	4 082	3 530
Årets förändring	716	552
Utgående avsättning	4 798	4 082

Övriga avsättningar avser medel för lokalt omställningsarbete som avsatts i enlighet med det avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de centrala fackliga parterna.

Not 20. Lån i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
Ingående skuld	99 925	99 265
Lån upptagna under året	33 420	33 072
Årets amorteringar	-41 915	-32 412
Utgående skuld	91 430	99 925
Beviljad låneram	120 000	130 000

FI:s anläggningstillgångar finansieras med lån i Riksgälden. Nya lån tas upp och befintliga lån amorteras två gånger per år, i juni och december. Minskningen av lån i Riksgälden på 8 495 tkr jämfört med föregående år beror till största delen på att ett belopp motsvarande nedskrivningen av immateriella anläggningstillgångar i december 2016, amorterades i samband med låneupptagningen i juni 2017.

Not 21. Kortfristiga skulder till andra myndigheter

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
Leverantörsskulder till andra myndigheter	5 141	4 571
Skuld för arbetsgivaravgifter	7 973	6 761
Skuld för utgående moms	1 038	425
Summa	14 152	11 757

Not 22. Övriga kortfristiga skulder

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
Personalens källskatt	8 772	7 307
Utredningskonton	22	373
Skuld till egen personal	-72	-134
Summa	8 722	7 546

Not 23. Upplupna kostnader

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
Upplupen lön inkl. sociala avgifter	1 651	1 798
Semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	23 349	21 970
Övriga upplupna kostnader	2 280	2 539
Summa	27 280	26 307

Not 24. Oförbrukade bidrag

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	449	356
Bidrag från internationella organisationer	130	386
Summa	579	742

Bidrag från MSB används för arbetet med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn. Det oförbrukade bidraget kommer att återbetalas till MSB under första kvartalet 2018.

Bidrag från internationella organisationer avser inbetalningar från Danmark, Finland och Norge för deras medverkan i utvecklingen av det gamla TRS-systemet. Medlen tas i anspråk i samband med att FI amorterar på de lån som tagits för investeringen i systemet. Saldot avser det som återstår att ta i anspråk.

Not 25. Övriga förutbetalda intäkter

Belopp i tkr	2017-12-31	2016-12-31
Ansökningsavgifter, periodiserade	12 698	4 894

FI periodiserar inbetalningar av ansökningsavgifter för tillståndsprövning som är större än 500 tkr.

De periodiserade ansökningsavgifterna har ökat med 7 804 tkr sedan föregående år. Det beror på några få stora ärenden som inkom 2017 men som kommer att handläggas nästa år.

Not 26. Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter

Anslaget 1:3 ap. 1 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram) används för att betala medlemsavgifter till Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Verksamheterna inom dessa myndigheter är under uppbyggnad. Det låga utfallet på anslaget 2017 beror på att myndigheternas verksamhet inte har ökat i den takt som ursprungligen budgeterades.

Not 27. Samordningsorgan för tillsyn över bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism

Finansinspektionen ansvarar för Samordningsorganet för tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism enligt förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Från och med 2018 övergår ansvaret för samordningsorganet till Polismyndigheten.

Det låga utfallet på anslagposten 2017 beror till stor del på att en omfattande studie i samverkan med Brottsförebyggande rådet försenats och kommer att genomföras under kommande år inom ramen för Polismyndighetens samordningsfunktion.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

Belopp i tkr	2017	2016	2015	2014	2013
Låneram i Riksgäldkontoret					
Beviljad	120 000	130 000	120 000	110 000	85 000
Utnyttjad	91 430	99 925	99 265	92 500	78 053
Kredit på räntekontot					
Beviljad	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Utnyttjad	-	-	-	-	878
Räntekontot					
Intäkter	3	5	-	188	233
Kostnader	336	243	145	-	-
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat enl regleringsbrev	92 200	77 000	81 041	83 400	65 000
Utfall	115 030	91 784	86 033	103 779	70 741
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Beräknat enl regleringsbrev	587 000	568 577	521 943	448 000	341 000
Utfall	578 683	590 435	574 906	454 069	402 576
Anslagskredit					
Anslag 2:1:11, beviljad	25 609	24 552	13 575	20 863	34 331
Anslag 2:1:11, utnyttjad	-	-	-	-	-
Anslag 2.1:3, beviljad	1 435	1 215	915	715	715
Anslag 2.1:3, utnyttjad	-	-	-	-	-
Anslagssparande					
Anslag 2:1:3	2 969	1 419	585	432	361
Anslag 2:1:11	14 791	11 681	16 580	11 458	2 874
Personal					
Årsarbetskrafter	419	381	364	339	301
Medelantalet anställda	432	397	375	350	312
Driftskostnad (RR)	610 627	558 157	535 521	492 187	404 592
Driftskostnad per årsarbetskraft (tkr)	1 457	1 465	1 471	1 452	1 344
Årets kapitalförändring	16 040	1 694	-8 842	18 475	1 346
Balanserad kapitalförändring	-7 465	-9 159	-317	-18 792	-21 151

Intygande om intern styrning och kontroll

Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll och Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter anger att intern styrning och kontroll ska omfatta riskanalys, kontrollåtgärder och uppföljning av intern styrning och kontroll samt dokumentation av dessa tre delar. Dessa obligatoriska moment är införda och etablerade på FI. Styrelsen. Under 2017 har en rad insatser genomförts för att stärka den ytterligare, bland annat:

- Ny planeringsprocess som gör verksamhetsplanen mer konkret och till ett viktigare styrverktyg.
- Stärkt uppföljning av verksamhetsplanen och av identifierade risker.
- Uppdatering av flera regelverk och policyer.
- Översyn av arbetsprocesser för bland annat undersökningar och tillståndsprövning.
- Utveckling av nya rutiner för säker informationshantering, fakturering och upphandling.

Styrelsen har fått ett särskilt underlag som beskriver FI:s övergripande styrning och en uppföljning av arbetet med intern styrning och kontroll (samma diarienummer som denna årsredovisning).

Underlaget visar att identifierade risker har adresserats med kontrollåtgärder, att verksamhetsplanen följts i hög utsträckning samt att myndigheten hushållit väl med statens medel. En avvikelse är att handläggningstiderna i många fall ökar. Som framgår i denna årsredovisning (se särskilt avsnittet om tillståndsprövning) finns det i flera fall specifika orsaker till att handläggningstiderna ökat.

Väsentliga insatser har gjorts för att korta dem på sikt, till exempel genom översynen av tillståndsprövsprocessen. Det arbetet kommer att fortsätta under 2018. På motsvarande sätt fortsätter arbetet med att minska den externa personalrörligheten, samt att uppdatera regelverk kring informationssäkerhet.

VÅRT STÄLLNINGSTAGANDE

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Sven-Erik Österberg
styrelseordförande

Maria Bredberg Pettersson
Vice ordförande

Marianne Eliason
styrelseledamot

Anders Kvist
styrelseledamot

Astri Muren
styrelseledamot

Hans Nyman
styrelseledamot

Mats Walberg
styrelseledamot

Erik Thedéen
generaldirektör

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon +46 8 408 980 00
Fax +48 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se

www.fi.se